

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

7 mei 2003

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET INDELING IN ZORGREGIO'S EN SAMENWERKING EN PROGRAMMATIE VAN GEZONDHEIDSVOORZIENINGEN EN WELZIJNSVOORZIENINGEN

DECREET BEKRACHTIGING BESLUIT ONTWIKKELINGSDOELEN VOOR HET BUITENGEWOON BASISONDERWIJS TYPE 7

DECREET WIJZIGING WET OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Inhoud

Nr. 53

Woensdag 7 mei 2003
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Begrotingen	
Indiening en verwijzing	1
Begrotingsstuk	
Indiening en verwijzing	1
Ontwerp van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	2
Advies van de Gezins- en Welzijnsraad	
Indiening	3
Met redenen omklede motie	
Indiening	3
Ontwerp van decreet betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen – 1306 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 7	
Algemene bespreking	3
Sprekers : de heren Jan Van Duppen, verslaggever en Johan De Roo, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ingrid van Kessel, de heer Frans De Cock, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Felix Strackx, mevrouw Ann De Martelaer en minister Mieke Vogels	
Artikelsgewijze bespreking	28
Spreker : de heer Johan De Roo	
Motie van orde	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in de commissie	30
Sprekers : de heer André Denys, mevrouw Mieke Van Hecke en de heer Ludo Sannen	
Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7 – 1587 (2002-2003) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	31
Artikelsgewijze bespreking	31

Voorstel van decreet van mevrouw Ann De Martelaer, de heren Dirk De Cock en Dany Vandenbosche, mevrouw Patricia Ceysens en mevrouw Sonja Becq houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft de openbaarheid van de vergaderingen

– 1467 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

32

Sprekers : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, verslaggever, mevrouw Ann De Martelaer en mevrouw Sonja Becq

Artikelsgewijze bespreking

34

Regeling van de werkzaamheden

35

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Roland Van Goethem : gezondheidsredenen;

Jacques Timmermans, Luc Van den Brande : buitenslands;

Dirk De Cock, Frans Ramon, Marleen Van Den Eynde : ambtsverplichtingen;

Jos De Meyer, Cis Schepens : familieverbindingen.

BEGROTINGEN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003
– 18-A (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.
- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003
– 19-A (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en alle terzake bevoegde commissies.

BEGROTINGSSTUK**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgend begrotingsstuk werd ingediend :

- Toelichtingen bij de aanpassing van de middenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 (Deel A : Algemene Toelichting ; Deel B : Toelichting per programma)
– 17 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en alle terzake bevoegde commissies.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgend ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2003 – 1690 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en alle terzake bevoegde commissies.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Jos Bex betreffende de buurtwegen en de trage wegen
– 1688 (2002-2003) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet van de heren Herman Lauwers, Marino Keulen, Dany Vandenbossche en

Voorzitter

Jos Stassen houdende wijziging van het Podiumkustendecreet van 18 mei 1999

– 1691 (2002-2003) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Johan Sauwens en mevrouw Veerle Heeren betreffende de ontwikkelingen op de immobiliënmarkt en de notariskosten

– 1689 (2002-2003) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Ann De Martelaer, mevrouw Patricia Ceysens en de heren Jan Van Duppen en Jan Roegiers betreffende de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap

– 1693 (2002-2003) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door de heer Jan Van Duppen over het voorstel van resolutie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Sonja Becq, de heer Jan Laurys, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en de heer Gilbert Vanleenhove

betreffende een toekomstgericht beleid dat meer perspectieven biedt aan verpleegkundigen

– 504 (2000-2001) – Nr. 6.

- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door de heer Jan Roegiers over het voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Veerle Heeren en mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kind-effectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind

– 809 (2000-2001) – Nr. 3.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Jef Van Looy over het voorstel van decreet van de heren Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jan Laurys, Carl Decaluwe, Jos De Meyer en Eric Van Rompuy tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

– 1425 (2002-2003) – Nr. 6.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Jef Van Looy over het voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert, Paul Wille en Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns en de heer Karel De Gucht houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, wat het handhavingsbeleid betreft

– 1566 (2002-2003) – Nr. 7.

- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake de bescherming van Afrikaans-Euraziatische trekkende watervogels en de bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend in Den Haag op 15 augustus 1996

– 1606 (2002-2003) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Leo Peeters over het voorstel van bijzonder decreet van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans, Francis Vermeiren en Sven Gatz houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 juli 2002 houdende de controle op de mededelingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement

– 1637 (2002-2003) – Nr. 2.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken uitgebracht door de heer Leo Peeters over het voorstel van decreet van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans, Francis Vermeiren en Sven Gatz houdende wijziging van het decreet van 19 juli 2002 houdende controle op de regeringsmededelingen
– 1638 (2002-2003) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel over de gedachtewisseling over het Rapport aan het Vlaams Parlement met betrekking tot het Vlaams decreet voor integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen, met mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking
– 1692 (2002-2003) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ria Van Den Heuvel over het verzoekschrift over het omgaan met ADHD
– 1694 (2002-2003) – Nr. 1.

ADVIES VAN DE GEZINS- EN WELZIJS-RAAD**Indiening**

De voorzitter : Het volgend advies van de Gezins- en Welzijnsraad werd ingediend :

- Advies van de Gezins- en Welzijnsraad over het ontwerp van decreet betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmering van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen
– 1306 (2001-2002) – Nr. 6.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede motie werd ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Erik Matthijs, Jef Van Looy en Jos De Meyer tot besluit van de op 29 april 2003 door de heer Erik Matthijs in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de subsidiëring van de bebouwing van landbouwgronden en de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur
– 1687 (2002-2003) – Nr. 1.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmering van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen

– 1306 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmering van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Duppen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik zal een overzicht geven van de besprekingen die de totstandkoming en de moeilijke bevalling van dit ontwerp van decreet voorafgingen.

Met dit ontwerp van decreet, dat vorige zomer door de minister werd ingediend, wenst de Vlaamse regering het landschap van gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, dat vandaag nog steeds voornamelijk aanbodgestuurd is, bij te sturen in de hoop het aanbod van de voorzieningen optimaal te kunnen afstemmen op de huidige en toekomstige be-

Van Duppen

hoeften van de bevolking. Op basis van een aantal indicatoren moeten behoefte en aanbod objectief in kaart worden gebracht zodat een zorgstructuurplanning mogelijk wordt om een optimale spreiding van voorzieningen te waarborgen.

Het was belangrijk voor de minister dat dit voldoende dynamisch zou zijn om te kunnen worden getoetst aan de wijzigende noden, de vooruitgang van de wetenschap en de financiële mogelijkheden. In haar visie biedt een stedelijke hiërarchie een goede uitvalsbasis om de ruimtelijke organisatie van een dienstverlening te optimaliseren.

Er werd een beroep gedaan op professor Van Hecke van de afdeling Sociale en Economische Geografie van de Katholieke Universiteit Leuven, die reeds in november 2001 – en ik wil de nadruk leggen op de datum – een document met kaarten klaar had onder de titel 'Ontwikkelen van een beleidsinstrument voor het sturen van programmatie, planning en inplanting van gezondheids- en welzijnsvoorzieningen'. Het had evenwel nogal wat voeten in de Vlaamse grond eer de commissieleden het betrokken document en de bijbehorende kaarten ter hand konden nemen.

Professor Van Hecke zocht de opeenvolgende centra uit waarmee de inwoners van de Vlaamse gemeenten relaties onderhouden voor hun aankopen, vrijetijdsbesteding, onderwijs en andere diensten. De stedelijke hiërarchie wordt aldus gevormd door plaatsen waar verschillende diensten of opeenvolgende specialisatieniveaus van diensten worden aangeboden, waarop, door de uitstraling die deze plaatsen hebben, de zogenaamde fluxen van personen gericht zijn en waarvoor een verkeersnet werd ontwikkeld.

Met het oog op de gezondheids- en welzijnsproblematiek wilde men ook rekening houden met de afstand die de hulpvragenden moeten afleggen om bij het aanbod terecht te kunnen. Ook de omvang van de populatie die bediend moet worden, werd in rekening gebracht waardoor naast een niveau 'regionale stad' ook het niveau 'kleine stad' werd ingevoerd. Hierbij bleken fusiegemeenten soms overlapt te worden door verschillende invloedzones van regionale steden, waarbij in het model van Van Hecke gekozen werd om de hele fusiegemeente aan één bepaald kleinstedelijk niveau toe te wijzen. Hij hield hierbij rekening met de dominante gerichtheid, de intensiteit en de richting van de fluxen op het niveau van dagelijkse en de meer gespecialiseerde voorzieningen.

Op deze wijze hoopt professor Van Hecke een hiërarchisch gestructureerd, geografisch model van aggregaties van gemeenten aan te bieden als basis voor een beleidsinstrument dat door de bevolking als natuurlijk wordt gevoeld. Dit model moet een grote stabiliteit kunnen bieden, wat voor planologen en initiatiefnemers inzake gezondheids- en welzijnszorg ook op langere termijn een houvast biedt.

De Vlaamse regering kan – ze is er niet toe verplicht – de samenwerking van en tussen gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen organiseren en kan dan de programmatie van het aantal en de spreiding van deze voorzieningen bepalen. Ze kan dit per sector doen en in de tijd moduleren. In functie van de ervaring die met deze programmatie wordt opgedaan, kan dan in de toekomst worden bijgestuurd of gewijzigd. Als voorbeeld van samenwerking wordt onder meer de integrale jeugdhulp aangehaald, die opgevat wordt als sectoroverschrijdend. Bij deze integrale jeugdhulp zijn minimaal betrokken: de bijzondere jeugdbijstand, het algemeen welzijnswerk, het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de geestelijke gezondheidszorg, de CLB's en Kind en Gezin. Dat is heel wat. In een eerste fase is het de bedoeling in de integrale jeugdhulp te werken met pilootregio's. In deze regio's zullen de principes van de integrale jeugdhulp op hun bruikbaarheid getoetst en verder verfijnd worden door ze in de praktijk uit te werken.

Als de Vlaamse regering voor een bepaalde sector beslist tot een regeling over te gaan, dan is ze verplicht de indeling in zorgregio's te hanteren zoals is bepaald in de bijlage bij het decreet. Elke gemeente wordt op die manier in een steeds hoger niveau geaggregeerd, rekening houdend met een minimum aantal inwoners, namelijk 30.000. Dit is de ideale grootte van een stad volgens Plato en vele andere planologen van de oudheid tot op heden. Daarbij wordt een streefoppervlakte van maximum 200 vierkante kilometer gehanteerd. Overigens heb ik onlangs nog gelezen dat ook Leonardo da Vinci zich een ideale stad voorstelde als een stad met een inwonersaantal tussen 30.000 en 35.000.

In de bijlagen werden de indelingen en hiërarchische relaties voor iedere Vlaamse gemeente aangegeven, waarbij ik naar de betreffende kaart verwijs. Waar de provincies hun kerntaken opnemen, kan de Vlaamse regering bovengemeentelijke en interprovinciale samenwerking uitwerken.

Van Duppen

In het model-Van Hecke komen 18 gemeenten voor die qua gerichtheid in een andere provincie toebedeeld worden. Deze 18 gemeenten met een gerichtheid die niet overeenkomt met hun provincie zijn : Maldegem, Knesselare, Opwijk, Liedekerke, Affligem, Galmaarden, Bever, Roosdaal, Herselt, Halen, Tessenderlo, Geetbets, Landen, Zoutleeuw, Boortmeerbeek, Zemst, Kapelle-op-den-Bos en Keerbergen.

Van deze gemeenten zijn er drie die in de natuurlijke fluxen zelfs de kern uitmaken van een cluster van gemeenten, waarop deze gericht zijn vooraleer ze naar de bovenliggende kleine stad gaan. Dit is het geval voor Maldegem, kern van Brugge-Oost, voor Liedekerke, kern van Aalst-Zuidoost, en voor Landen, kern van Sint-Truiden-West. Voor elk van deze gemeenten werden in de studie van Van Hecke andere mogelijke opties overwogen en gewogen, zoals het weghalen van deze 18 gemeenten uit hun natuurlijke invloedssfeer en het terugbrengen binnen hun provincie. Het hele netwerk zou daardoor echter sterk onder druk komen. De minister pleit dan ook veeleer voor samenwerking op bovengemeentelijk en interprovinciaal vlak.

Niet alleen heel wat mensen en organisaties in de verschillende sectoren vroegen om enige orde te scheppen in de chaos van voorzieningen, maar ook vanuit de federale overheid was er de dringende vraag naar de gemeenschappen om eindelijk regio's af te bakenen waarin bijvoorbeeld de geïntegreerde diensten voor thuisverzorging kunnen worden gelokaliseerd. De federale overheid wou dit oorspronkelijk immers zelf invullen met een samenwerkingsakkoord dat de regio's zou afbakenen voor de middelen die van het federale ministerie van Volksgezondheid en van het Riziv naar de eerstelijnszorg zouden gaan.

Over dit ontwerp werd dan in oktober vorig jaar een hoorzitting gehouden in de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen waarop professor Van Hecke zijn model toelichtte en samen met de minister de eerste reeks vragen van de commissieleden beantwoordde. Hij wees op het belang van de overzichtelijkheid in het aantal bewoners en afstanden en van de levenssfeer van de gebruikers, die door een grote waaier aan criteria bepaald wordt. De huidige samenwerkingsverbanden zijn immers volgens professor Van Hecke organisch gegroeid, precies door het ontbreken van een logisch algemeen plan waaraan dit ontwerp van decreet probeert tegemoet te komen, zij het dat dit beter reeds tien jaar geleden ingevoerd was.

De gegevens voor het model van Van Hecke dateren uit halfweg de jaren negentig en bleken in vergelijking met de jaren zeventig een behoorlijke stabiliteit te vertonen, precies omwille van de brede waaier aan onderzochte parameters en functies. Als bewijs van de betrouwbaarheid wees professor Van Hecke ook op het feit dat de gegevens van deze studie - die ook in Luik en Brussel wordt aangehouden voor de andere landsgedeelten - reeds acht jaar gebruikt worden door de openbare en privé-sector en nog eens bevestigd werden door bijkomende enquêtes, onder meer in West-Vlaanderen.

Door sommige leden van de commissie werd gewezen op het gebrek aan voorafgaand overleg bij het uitwerken van dit beleidsinstrument. Bovendien wees de heer De Roo, op grond van zijn immense ervaring en kennis, op de gelijkenis met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in 1997 waarbij destijds initieel werd begrepen dat het enkel om een ruimtelijke afbakening zou gaan, terwijl er nadien allerlei beleidsbeslissingen inzake huisvesting, cultuur en gezondheid op werden gebaseerd. Zijn bedenking was bijzonder interessant.

Op 27 februari 2003 werd een nieuwe hoorzitting gehouden met acht sprekers van de diverse instellingen en samenwerkingsverbanden die met dit beleidsinstrument kunnen worden geconfronteerd. Er werd door bijna iedereen gepleit voor een behoedzaam, geleidelijk en omzichtig hanteren van deze techniek. Ik overloop die even. De Vereniging van Openbare Verzorgingsinstellingen, de VOV, stelt een alternatief voor inzake de modaliteiten voor de invoering van de zorgregio's. Ze pleit voor de organisatie van de samenwerking in de eerste lijn, waarna een combinatie van dit model met de positieve programmeringscriteria moet worden opgesteld om tot een betere zorgplanning te komen. Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met de historische toestand, de rechtszekerheid van de bestaande instellingen en de noodzakelijke financiële middelen. Pas wanneer het model de toets van de realiteit heeft doorstaan, kan de regelgeving eventueel systematisch worden uitgewerkt. Op lange termijn kan volgens het VOV de lokale autonomie worden versterkt.

Het Vlaams Eerstelijns Overleg, het Velo, waaronder de huidige SIT's vallen, vraagt respect voor de tot op heden geleverde samenwerkingsinspanningen en voor het aanwenden van enige soepelheid, want die kunnen helpen om meer zorgverleners - en zeker zelfstandige en privé-werkenden onder hen - aan te moedigen en uit te nodigen om zich achter de indeling van het ontwerp van decreet te scharen. Het is daarbij niet de bedoeling het toch

Van Duppen

niet geringe engagement en de creativiteit van de zorgverleners te fnuiken door een al te grote en ingrijpende structurering met de bijbehorende bijkomende administratieve lasten. Uiteraard hebben de betrokkenen daar een heel grote hekel aan.

De afdeling OCMW's van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten, de VVSG, is van mening dat het idee van zorgregio's op zich zinvol is en dat het de transparantie ten goede kan komen. Voor haar wordt de vergrijzing die zich aandient beleidsmatig nog te zwaar onderschat om op langere termijn echt vraaggericht te kunnen werken. Wetenschappelijk onderzochte criteria volstaan dan ook niet op zich, maar vereisen een toetsing aan de bestaande realiteit, onder meer om te vermijden dat bestaande goeddraaiende initiatieven vast zouden lopen. Verschillende beleidsdomeinen maken gebruik van een indeling in regio's, maar die regio's worden, over de sectoren heen, niet eenvormig afgebakend. Volgens de VVSG moeten de zorgregio's niet enkel worden vastgelegd voor de welzijnsmateries, maar voor alle andere bevoegdheden. Ze hebben het zelfs over samenwerkingsinitiatieven voor veiligheid, brandweer, sociale verhuurkantoren, werkwinkels en PWA's.

De Vereniging van de Vlaamse Provincies, de VVP, wees erop dat in het kerntakendebat dat tussen de verschillende bestuursniveaus recent werd gevoerd, werd afgesproken dat de provincies zich op het terrein van welzijn en gezondheid zouden profileren als besturen met een bovenlokale opdracht, die gebiedsgericht en ondersteunend werken. Dat betekent dat ze zouden instaan voor netwerking, planning en voor een impulsbeleid voor nieuwe initiatieven en methodieken. De VVP vindt in de fluxenstudie van professor Van Hecke geen echte relevantie voor de eerste lijn. De flux geeft volgens haar immers het gedrag weer op basis van het historisch gegroeide aanbod en niet op basis van de voorkeur van mensen. In de Toelichting staat dat de Vlaamse regering bovengemeentelijke en interprovinciale samenwerking kan induceren in de beleidsdomeinen waar de provincies hun kerntaken vervullen. Dat is volgens de VVP een misvatting, omdat het juist de kerntaak van de provincie is om in alle beleidsdomeinen netwerkvorming en planning te ondersteunen. De rol van de provincies kan dan ook niet worden beperkt tot een of meerdere specifieke initiatieven.

Ook het Verbond van Verzorgingsinstellingen, het VVI, kon zich niet aansluiten bij het toepassen van de fluxenstudie van professor Van Hecke op de

zorgregio-indeling. Bij de organisatie van zorg is bijvoorbeeld de parameter afstand van verschillend gewicht of het nu gaat om spoedvereisende zorg dan wel om verslavingsbehandeling. In het licht van de federale regelgeving met betrekking tot de zorgprogramma's voor de somatische zorg in de algemene ziekenhuizen werd recent de notie van een vooraf gegeven programmatie en erkenning radicaal verlaten en vervangen door de notie 'verantwoorde bedden' op basis van parameters inzake pathologie, evidence based medicine, kwaliteitsmeting, minimale kritische massa, enzovoort.

De federale wetgever spreekt hierbij niet toevallig over een rekruteringsgebied. Hij verwijst daarbij naar dynamische en meer competitieve kenmerken van de specialistische ziekenhuiszorg, weliswaar steeds op basis van principes van een gereguleerde markt. De federale aansturing inzake financiering dreigt in contradictie te komen met Vlaamse overheidstoepassingen waarbij klein- of grootstedelijke zorgregio's als een soort gewaarborgd territorium aan voorzieningen in bezit wordt gegeven, als zouden ze naar Engels of Deens model in erfpacht gaan naar een nieuwe baronie. Reeds bestaande en goed uitgebouwde ziekenhuizen dreigen door dit hiërarchisch model op een totaal onnatuurlijke wijze te worden afgesneden van de buitenwereld en ingeperkt te worden in een zorgregio die niet noodzakelijk overeenstemt met de door patiënten en families gekozen plaats van zorgverlening. Het VVI vraagt zich af waarom dit 'stemmen met de voeten' niet verder wordt gehonoreerd als een vorm van directe inspraak van de gebruikers. Het zegt: 'Op zo'n eigenzinnige en etatistische manier orde willen creëren in de chaos, zoals de minister het zelf verwoordt, en daarbij totaal voorbijgaan aan het feit dat we vandaag in Vlaanderen een goed uitgebouwde en kwalitatief hoogstaande gezondheidszorg hebben, voelen de institutionele zorgverstrekkers aan als een kaakslag'.

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie wees erop dat voor de lokale werking inzake gezondheidspromotie het ontwerp van decreet enerzijds te laat en anderzijds te vroeg komt. De objectieve criteria hadden al bij de oprichting van de LOGO's in 1997 gehanteerd kunnen worden. Toen werd er echter voor geopteerd om ze spontaan van onderuit te laten ontstaan, waardoor een gebrek aan een centrale aansturing merkbaar was. Netwerken uitbouwen is een werk van lange adem. De bijsturing die in het ontwerp van decreet is vooropgesteld, zal de prille werking van de netwerken aanzienlijk doorkruisen en vertragen. De territoriale herschikking heeft niet alleen financiële, maar ook administratieve en organisatorische gevolgen.

Van Duppen

Van nog fundamenteeler niveau zijn de bedenkingen van het VIG over de plaats die de gezondheidspromotie toebedeeld krijgt in de op te richten zorgregio's. De term 'zorgregio' alleen al duidt erop dat er vooral wordt uitgegaan van gezondheids- en welzijnszorg, en dus veel minder van preventie en promotie.

Het Vlaams Welzijnsverbond is van mening dat bij het bepalen van het aanbod in een regio rekening moet worden gehouden met de historische realiteit en het bestaande aanbod. Een nieuwe aanpak van programmatie moet van een programmatie van aanbod evolueren naar een programmatie van vraag. De nieuwe indeling in zorgregio's vormt geen meerwaarde bij de ontwikkeling van dit nieuwe model. Het verbond wijst de zorgregio af als basis voor sturing, regie, ondersteuning en financiering van de welzijnssector. Deze opdrachten komen de Vlaamse overheid toe en moeten worden gerealiseerd door programmatie, erkennings- en subsidiebesluiten. De keuzevrijheid van de klant moet worden gerespecteerd. Hij of zij kan nooit worden verplicht een dienst te kiezen uit de eigen zorgregio.

Het Pluralistisch Overleg Welzijnswerk en het Verbond van Sociale Ondernemingen daarentegen stelde dat de vraag naar aanbod- en kostenbeheersing nooit ver weg was in de sector welzijn en gezondheid. Coördinatie en planning, afstemming en samenwerking betekenen vandaag niet meer hetzelfde als enkele decennia geleden. Onder druk van de toegenomen diversiteit van noden en aanbod, komt de politiek nu op voor haar primaat. Het middenveld stelt vast dat het verstatelijk is tot semi-publieke voorzieningen. Het marktgerichte management maakt ook in de zorg opgang. Tussen markt- en overheidssturing duikt volgens professor De Rynck een nieuwe vorm van netwerksturing op waarin niet langer de zuil, maar het territorium, werkingsgebied of de zorgregio als integratiekader wordt benut.

Al in 1990 werd voorspeld dat deze territorialisering ter wille van die regionale integratie gepaard zou gaan met meer management van de interorganisatorische samenwerking. Niet elke sector leeft echter op dezelfde maat qua werkingsgebied. Die vraaggerichte aanpak veronderstelt een gemeenschappelijk werkingsgebied voor alle sectoren.

Zorgregio's zijn voor het POW dan ook noodzakelijk om in de Vlaamse Gemeenschap de overgang te kunnen maken naar een andere vorm van net-

werksturing : van een zuilgestuurde naar een regio-gestuurde zorg. Zorgregio's zijn in die zin niet alleen de emanatie, maar ook de voorwaarde van een nieuw beleid, hopelijk ook voor andere sectoren. Omdat volgens het POW de regio de zuil als nieuw integratiekader gaat vervangen, zal op regioniveau geleidelijk ook een andere invulling gegeven worden aan de term keuzevrijheid van de patiënt en de gebruiker van welzijnsvoorzieningen. Op het niveau van het regionale netwerk, respectievelijk van elke sociale onderneming, ziet het POW een evolutie van een extern naar intern pluralisme in het zorgaanbod. Dat is aangewezen omwille van de organiseerbaarheid en de betaalbaarheid, maar ook en vooral omwille van de kwaliteit van de aangeboden zorg. Rekening houdend met de adviezen en opmerkingen en de discussies nadien in de commissie, werden door de minister een aantal amendementen in de commissie ter stemming voorgelegd.

Uit de hoorzittingen kon ik opmaken dat de betrokkenen duidelijker kunnen aangeven wat er wordt bedoeld met programmatie en waar ze naartoe willen. Ze willen gericht en gefaseerd te werk gaan met voldoende overheidsgeld en in overleg. Er wordt geen regelgeving met terugwerkende kracht ingevoerd. De vrije keuze van de gebruiker blijft behouden. Boeiend is ook de angst van sommigen dat er vrije beroepen bij de zorgprogramma's zouden worden betrokken. Men hoedt zich voor overbodige regelgeving. Elke vorm van dirigisme moet worden vermeden.

Tot slot mag het ontwerp van decreet niet leiden tot een centralisme in en rond de grote steden. Dit kan ten koste van de meer perifere gebieden gaan. Ik denk aan de regio Zuiderkempem. Die wordt waarschijnlijk bij Antwerpen gevoegd en zal op die manier het overaanbod van diensten en instellingen aldaar normaliseren, met het risico van een onderbediening van de Zuiderkempem zelf.

Mevrouw de minister, collega's, dat was de samenvatting van de vergaderingen in commissie.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Duppen, ik wil u even onderbreken, niet om kritiek maar om lof te uiten. Het is lang geleden dan een verslaggever op de tribune op een objectieve manier verslag uitbracht van een debat over een ontwerp van decreet. Er wordt al te vaak naar het schriftelijk verslag verwezen. Een goed verslag lijkt me belangrijk als we wekenlang verga-

De Roo

deren in de commissie. Ik ben daar zeer gelukkig mee, en ik ben u zeer dankbaar. (*Applaus*)

De heer Jan Van Duppen : Ik dank u voor uw opmerkingen, mijnheer De Roo. Ik heb dezelfde redenering gemaakt als u. Als we over zo'n belangrijk onderwerp zo lang, intens en moeizaam debatteren, is een degelijke samenvatting zinvol. Ik zal het straks op een meer subjectieve toon hebben over de reden van de lange debatten. Ik ben blij dat u dit kunt appreciëren.

Dan wil ik hier graag mijn persoonlijke uiteenzetting als lid van de s.pa-fractie aan koppelen. De indiening van dit ontwerp van decreet op de indeling van de zorgregio's en de samenwerking en programmatie van gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, mag een werk van groot belang, lange adem, noeste arbeid in stilte en duisternis geweest zijn. Het mag gebaseerd zijn op een eminent werkstuk van een studiedienst van de KU Leuven onder leiding van professor Van Hecke. Het mag dan best zo zijn dat dit werkstuk in het verleden en bij heel wat praktische toepassingen in het openbare en commerciële leven van Vlaanderen zijn deugdelijkheid al herhaalde malen heeft bewezen. Het mag daarenboven uiting geven aan een boeiende visie over hoe onze Vlaamse gemeenschap fluxen vertoont : neen, geen elektromagnetische, maar menselijke bewegingen die elkaar aantrekken en afstoten als geladen partikeltjes – een filosofische overweging waard.

De wordingsgeschiedenis van dit ontwerp is naar ons aanvoelen een proces geweest dat herhaalde malen fout liep, veel te lang heeft aangesleept en tot slot eindigt in een minder fraai en lang niet zo helder en duidelijk verhaal. Het is meer een patchwork geworden. Uiteraard kan dat ook mooi zijn.

Ik heb me in de loop van de discussies herhaaldelijk afgevraagd waarom dit op zo'n manier is verlopen. Als neofiet in dit soort materies vind ik dat een merkwaardig fenomeen. We mogen aannemen dat minister Vogels, die haar verantwoordelijkheid in de Vlaamse regering heeft opgenomen inzake dit in onze ogen – laat me dit nog eens duidelijk zeggen – zeer zinvol, nuttig en belangrijk ontwerp van decreet, lang heeft nagedacht over de manier waarop ze dit probleem zou benaderen in een landje waar de eigen-kerktoren-eerstmentaliteit in een eeuwenoude traditie van angst voor het ande-

re, voor het onbekende, als het ware is geïnstitutionaliseerd.

Enkele jaren na de genocide in Ruanda heeft iemand van daar mij eens de overweging voorgelegd hoelang het wel niet zou duren eer zijn land opnieuw zou staan waar het in een meer welvarende periode voor de vreselijke burgeroorlog was aanbeland. Ik heb toen lang moeten nadenken en kon tot slot alleen maar het voorbeeld van Vlaanderen aanhalen. Na de godsdienstoorlogen in de Lage Landen en de val van Antwerpen in 1585 was het hier virtueel afgelopen met de dominante stedelijke cultuur.

Wie in die tijd bij wijze van spreken deftig kon lezen en schrijven en iets te vertellen had, was met zijn hebben en houden gevlucht naar het noorden, waar een moeraskluit als Amsterdam zich in een mum van tijd tot een handelsimperium kon ontwikkelen. Ze spreken daar vandaag trouwens nog over een nieuwe opportuniteit voor een Gouden Eeuw met instroom van asielzoekers, zij het dat vandaag de dag de instroom iets minder voorzien is van goud en diamanten in vergelijking met de Spaanse Brabanders van toen.

De heer Denys kan dat bevestigen. Hij was daar aanwezig als voorzitter van de commissie die de inburgering onderzocht. Mijnheer Denys, een mooi voorbeeld van omgekeerde inburgering was het fenomeen dat in die tijd de hoeren en dienstmeiden op enkele jaren tijd hun Amsterdams dialect hadden aangepast aan de taal van de toenmalige asielzoekers, het Brabants, het huidige Antwerps.

Wie in datzelfde Brabant en Vlaanderen niet op tijd was vertrokken, werd vervolgd en uitgemoord of stapte in de belangen van de Spaanse heerser. Een dergelijke economische, politieke, demografische en culturele klap, met nadien om de zoveel decennia andere heersers en een ander beleid, laat zich blijkbaar honderden jaren later nog steeds gevoelen in een Vlaanderen, waar het wantrouwen van talloos veel dorpen tegen de stedelijke administratie en van provinciestadjes tegen het centrale gezag een soort cultus van het overleven was geworden.

Recent heeft auteur Walter Van den Broeck een brief aan cultureel Vlaanderen geschreven met als titel : 'Op gelijke voet'. Daarin staan een aantal behartigenswaardige zaken. Hij onderzoekt in zijn boek de verhouding tussen stad en land, tussen stedelijke en provincialistische cultuur. Een mooi citaat daaruit is in dit debat zeker op zijn plaats : 'Stedelingen zijn banger voor de dood dan provin-

Van Duppen

cialen, en dus ook voor het leven. Ze zijn er in feite zo bang voor dat ze hem ontkennen, verdringen, verdrijven naar zieken- en bejaardenhuizen en zelfs uit hun bewustzijn. Stedelingen willen er altijd jong uitzien, en proberen zodoende de tijd stil te zetten. Oud worden is voor een stedeling een gruwel. In de provincie gaat men het leven en dus ook de dood niet uit de weg. De provincie gelooft niet in iets nieuws, in vernieuwing. Zij weet dat alleen uiterlijkheden kunnen veranderen, maar dat de essentie onveranderbaar is, en leeft daarmee. Ze gelooft niet in revoluties, wel in evoluties.'

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, dat is onder meer de reden dat een hiërarchische indeling van zorgregio's in dit land onvermijdelijk op een groeiende weerstand zou stuiten, zeker van alle mogelijke lokale en regionale belangen die – laten we het eerlijk toegeven – dikwijls het gevolg zijn van een jarenlang zoeken en wroeten om tot een haalbare samenwerking te komen. Die weerstand zou nog meer komen van de vandaag bestaande privé-initiatieven, die zich historisch dikwijls omwille van het falen van of zelfs het weigeren door de overheid om zorgtaken te organiseren tot monopoliehouders konden ontwikkelen in de sector van zorg en welzijn. Hoe moet een minister zoiets aanpakken? Voorwaar een niet geringe opdracht!

Mevrouw de minister, u koos ervoor om te werken met objectieve wetenschappelijke gegevens. Een onderzoekszuil die verwant is aan de grootste al dan niet virtuele monopoliehouders, verzamelde en verwerkte de gegevens. Het is dan mogelijk om die gegevens als wetenschappelijk en dus niet-aanvechtbaar voor te stellen. Dat is wat u herhaaldelijk in de vakpers probeerde te doen. Op die manier trachtte u de doos van Pandora gesloten te houden voor wijsgerige snuffelaars.

De commissieleden moesten lang wachten op de volledige tekst van professor Van Hecke en op een degelijke kaart op ware grootte. Op de gekopieerde kaart die we oorspronkelijk ontvingen, was het niet mogelijk om de verschillende kleuren en lijnsorten van elkaar te onderscheiden. Het leek dan ook alsof professor Van Hecke op een groot geheim zat en dat wekte interesse op bij snuffelaars.

Mevrouw de minister, waarom hield u mordicus vast aan een interpretatie van het begrip 'wetenschappelijk' waarbij de essentie van kritiek en het falsificatiebeginsel onder de mat werden geveegd? Achteraf bleek dat ons aanvoelen juist was en dat

het ging om een verkeerde openingszet in het schaakspel van het beleid.

Volgens wetenschapsfilosoof Popper krijgen waarnemingen pas betekenis binnen de context van een daaraan voorafgaande theorie en kunnen ze dus nooit een onbetwifelbare ervaringsbasis vormen waarop we onze wetenschappelijke kennis kunnen baseren. Wetenschappelijke kennis is dus niet iets dat objectief buiten de mensen bestaat, het is mensenwerk. Bovendien is de positivistische bezigheid van een beperkt aantal waarnemingen tot een algemeen geldende wet te verheffen volgens Popper strikt logisch beschouwd niet mogelijk. Bijgevolg zijn de waarnemingen van professor Van Hecke niet automatisch te verheffen tot wetmatigheden, hoe correct en consistent ze ook zijn.

Omwille van dit alles stelde Popper voor om als criterium voor de wetenschappelijke status van een uitspraak niet het verificatiebeginsel van de Wiener Kreiss en Wittgenstein te nemen, maar wel het falsificatiebeginsel. Volgens het verificatiebeginsel kan een uitspraak door empirische observatie worden bevestigd, terwijl volgens het falsificatiebeginsel een uitspraak door waarneming kan worden weerlegd. Alleen uitspraken die in beginsel falsificeerbaar zijn, zijn wetenschappelijk toelaatbaar volgens deze denkwijze. Een boeiend en begrijpbaar werkje over deze benadering van de wetenschap is het in het Nederlands vertaalde boek van Edmonds en Eidinow met als titel 'De vloek van Wittgenstein'.

Rekening houdend met deze benadering, leek het ons initieel en nu ook post factum wijzer om een andere strategie te volgen: niet de strategie van in de stilte van het noeste, dagelijkse parlementaire werk, dat vaak gebukt gaat onder een overladen agenda, te proberen een te ingewikkeld, te algemeen en te onduidelijk decreet door te sluisen dat enige kans op maagdelijk passeren zou hebben gemaakt, omdat het met een wetenschappelijk aureool van de Alma Mater is omhuld.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Van Duppen, u zegt dat professor Van Hecke zijn studie afschermde, waardoor de gegevens niet spontaan naar boven kwamen. U hebt enkele beschouwingen gegeven over wetenschap en over realiteit in de verschillende Vlaamse regio's. Mag ik daaruit afleiden dat u serieuze vragen hebt bij het hanteren van het studiewerk van professor Van Hecke als basis voor dit ontwerp van decreet over de indeling in zorgregio's?

De Roo

Vandaag bestaan er al zorgregio's die de voorbije decennia spontaan zijn gegroeid. U spreekt dikwijls over de Zuiderkempen. Ik spreek over het Meetjesland en daar bestaat een netwerk van allerlei organisaties, contacten en invloedsferen. Dat betekent niet dat een patiënt zich niet naar Brugge of Gent mag begeven. Dat is nogal evident. Ik hoop dat die vrijheid ook zal blijven.

Iets dat gedurende jaren werd opgebouwd en dat steeds beter werkt, mag niet zomaar worden kapotgemaakt door een wetenschappelijk werk en door voor een totaal andere indeling te kiezen. Ik heb daar ernstige vragen bij. Ik heb de indruk dat u ook tot diezelfde conclusie bent gekomen. Klopt dat ?

De heer Jan Van Duppen : Mijnheer De Roo, daarin moet ik u toch een beetje teleurstellen. Het werk van de heer Van Hecke is bijzonder waardevol en het is zelfs ook nog bruikbaar geweest in deze optie.

Mijn kritiek op de manier waarop de minister dit heeft gebruikt, heeft echter te maken met het feit dat ik denk dat dit een fout startpunt was. Het was volgens mij een beter startpunt geweest om alle bestaande situaties daarmee te confronteren. Dan krijg je natuurlijk een gigantische discussie en komt heel dit verhaal natuurlijk boven water, wat nu overigens achteraf is gebeurd. Ik moet u eerlijk zeggen dat het heel lang heeft geduurd eer al die lokale verenigingen, netwerken, organisatiestructuren, gemeenten, bestuursniveaus en dergelijke hebben gereageerd. Dat valt niet te vermijden bij een zo fundamentele voorstelling, die volgens mij zeer nodig en nuttig zal zijn voor de toekomst van Vlaanderen.

Ik denk dus dat de studie van Van Hecke zeer waardevol is. Van die studie kan niet worden gezegd dat daarover niet kan worden gediscussieerd omdat ze wetenschappelijk is, want dat is een niet-wetenschappelijke uitspraak en dat vind ik dus niet slim. Die studie is alleszins binnen de commissie zeer uitgebreid aan bod gekomen en dat vind ik wel positief aan het hele verhaal.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik zou graag enkele bijkomende vragen stellen, mijnheer Van Duppen. U hebt het terecht over de indeling in zorgregio's. U zegt dat het protest daarop heel traag op gang is gekomen. De mensen van de verschillende OCMW's, de LOGO's en de andere organisaties

vertelden mij echter het volgende : volgens de brief van de minister was dit voorstel te nemen of te laten en had het dus geen zin om te protesteren, wat dat zou toch geen nut hebben. Dat was de reactie van de mensen.

Wij hebben hen dan gevraagd of ze zich zomaar zouden laten doen. Dan is er inderdaad protest gekomen van vele OCMW's en vele gemeenten. Dat waren trouwens niet alleen gemeenten met CD&V-burgemeesters - het is tegenwoordig in om te zeggen dat het protest enkel van CD&V-burgemeesters komt, maar dat is verre van waar. Er zijn ook collega-parlementsleden die als burgemeester actief zijn en hier straks waarschijnlijk zullen goedkeuren waar ze als burgemeester tegen zijn.

Ook zou ik u willen vragen waarom de meerderheid die indeling in zorgregio's dan niet heeft geamendeerd. Waarom duldt u geen inspraak als u zegt dat men de toestand had moeten confronteren met de studie van Van Hecke ? De minister heeft dit op voorhand totaal onderuitgehaald. Ook heb ik van u eigenlijk geen enkel amendement of geen enkele incentive gezien. Wij hebben wel, en we waren blij dat jullie ons daarin hebben gesteund, een hoorzitting gevraagd waarbij alle partners hun inbreng konden hebben. Het gevolg daarvan is dat er een aantal amendementen zijn ingediend die de toestand wel enigszins verzachten, maar het blijft een feit dat de structuur voor samenwerking die van bovenuit wordt opgelegd blijft bestaan en dat u daar niets aan doet.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw Becq, ik denk dat u zo meteen zult merken dat u te vroeg schiet. Om te beginnen ben ik de eerste geweest die dit probleem in dit huis heeft aangekaart. Ik heb daarmee geleurd.

Ten tweede heb ik in het eerste stuk van mijn betoog geprobeerd uit te leggen welk beleid deze overheid kan voeren inzake deze problematiek en welke kritiek daarop kan worden gegeven. We wisten dat er kritiek zou komen op de manier waarop dit is verlopen, en dat was ook de reden waarom de meerderheid de vraag om een hoorzitting heeft gesteund. Meer nog : dat is de reden waarom we een aantal voorstellen die we hadden ingediend voor die hoorzitting hebben teruggetrokken. Zo konden we namelijk meer kansen geven aan jullie voorstellen, die dikwijls veel uitgebreider op het veld ingingen en ervandaan kwamen. We hebben dat dus ten volle ondersteund omdat we dat debat belangrijk vinden.

Van Duppen

Ik wil nu reeds een tipje van de sluier oplichten van het slot van mijn betoog : uiteindelijk staan we wel achter dit verhaal. Ik ga u nu nog even moeten vertellen waarom u, meer bepaald u in persoon, naar mijn bescheiden mening daarin een foute rol hebt gespeeld. Wij denken dat het niet alleen een filosofische en principiële vergissing was, ook politiek is het een tactische fout gebleken. Zo'n belangrijk ontwerp van decreet vergt immers tijd en overleg met alle betrokken partijen. Toen het debat uiteindelijk toch op gang kwam, zijn een aantal essentiële kenmerken aan bod gekomen. Wij hebben de belangrijkste punten van het verslag aangehaald. Ik heb er enige bedenkingen bij.

Ten eerste gebeurt het organiseren en reorganiseren van een samenleving nooit met een tabula rasa. Het kan niet de bedoeling zijn om een utopische visie van bovenuit op te leggen. Twijfels en kritiek in de kiem smoren is een methode die door een intellectueel als Karl Popper in zijn pleidooi voor een open en democratische staatsvorm 75 jaar geleden al werd geanalyseerd.

Ten tweede is bijgevolg uitgaan van een fluxenonderzoek bij het indelen van zorgregio's maar één aspect. Bestaande, organisch gegroeide samenwerkingsverbanden en initiatieven hebben, zoals de heer De Roo heeft aangehaald, een zeer grote knowhow opgebouwd en kunnen dus bijdragen tot het beter functioneren van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Ten derde komen wij volgens iedere economische wetmatigheid gegarandeerd tot een monopolievorming als de overheid de bestaande situatie volledig aan de vrije markt overlaat. In sommige sectoren bestaat er de facto al een monopolie, en de zwaksten lijden daar het meest onder. Wie ziek en miselijk is, voelt zich immers zwak en lijdt er ook het meest onder. Wij kunnen met een open geest een pleidooi houden voor een degelijk functioneren van een ruim hardwerkend caritatief monopolie in zorg en welzijn, maar de overheid wordt door haar burgers terecht afgerekend op een goed functionerend zorg- en welzijnsysteem. Dat is niet alleen vandaag het geval, maar vooral morgen en overmorgen. Dan zal immers de vergrijzing en de toenemende schaarste aan middelen aan de orde zijn. De overheid heeft dus een primordiale taak, namelijk een rationeel, flexibel, oppassend, kwalitatief hoogstaand en financieel betaalbaar zorg- en welzijnsysteem op te zetten.

De discussies in de commissievergaderingen en het opborrelend verzet tegen het zorgregiodecreet werden in De Standaard als een boerenkrijg omschreven omwille van de gelijkenis met de Brigands tegen het Centrale Gezag. Dat is niet helemaal correct. Men kan deze situatie niet vergelijken met de historische kreet 'Voor outer en heerd'. De gelijkenis zit meer in het verhaal achter de coulissen. Het is het verhaal van abten en prelaten, die tijdens het Ancien Régime monopolistische belangen hadden opgebouwd en onderling verdeeld waren. Zij waren immers niet bereid om afstand te doen van hun macht en monopolie en zo een meer dynamische en een zich industrieel ontwikkelende maatschappij in haar prille ontstaan bij te staan. De stedelijke belangen van de jonge liberale burgerij botsten met de door religieuze orden en adellijke families beheerste plattelandseconomie.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik word moe van dat eeuwige discours. Ik wil de privé-sector en de openbare sector niet voortdurend tegen elkaar opzetten. Wij willen allemaal een toegankelijke dienstverlening en diensten in de onmiddellijke buurt. Wij willen allemaal dat iedereen er terecht kan. Stellen dat er maar één uitweg is, namelijk vanuit de overheid zeggen hoe het moet, zonder van bij het begin de initiatieven en instellingen bij de discussie te betrekken, stuit op kritiek. Het is duidelijk dat de organisaties en instellingen niet van bij het begin in de discussie werden betrokken. Bij de uitvoering van wat door de overheid is beslist, zou iedereen nog wel een zegje mogen doen. Dat is ons standpunt niet, dat is onvoldoende.

Wij staan een constructieve samenwerking voor tussen overheidsdiensten en privé-diensten en zijn gekant tegen het vervangen van het vrije initiatief door het primaat van de politiek.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw Becq, ik ben het eens met uw opmerking. We hebben dit zelf ook naar voren gebracht. Tijdens de hoorzittingen heeft mevrouw Boonen van het VVI hierover evenwel het helderste en duidelijkste betoog gegeven. Ik kom daarop straks nog even terug.

Eerst zet ik even de argumenten op een rij die maken dat de botsende belangen tussen de spelers op de vrije markt en de overheidsinitiatieven zo belangrijk zijn. In 1982 heeft toenmalig minister van Welzijn Steyaert van de CVP als eerste opgemerkt dat de welzijns- en zorgsector steeds leek te groeien, maar niet leek te veranderen.

Van Duppen

Zoals ik in mijn verslag al even heb aangehaald, heeft professor De Rynck tijdens de hoorzittingen verklaard dat op regionaal niveau naar een vergroting van de ruimte voor een pluralistische samenwerking rond de cliënt wordt gestreefd. Deze vraaggerichte aanpak veronderstelt de aanwezigheid van een gemeenschappelijk werkingsgebied voor alle sectoren. Enkel in een gemeenschappelijk werkingsgebied kunnen alle vragen zorgvuldig worden verwoord en bij de organisatie van de zorg worden gerespecteerd.

Het intersectorale kader dat door de afbakening van de zorgregio's wordt gecreëerd, is in dit verband gewoonweg onmisbaar. De zorgregio's zijn noodzakelijk om de overgang naar een andere vorm van netwerksturing in Vlaanderen mogelijk te maken. De zorgregio's zijn niet enkel de emanatie van, maar ook de voorwaarde voor een nieuw beleid. Indien we willen vermijden dat het hele openbaar domein door de vrije markt wordt geregeerd, zijn de zorgregio's noodzakelijk. We mogen niet vergeten dat de belangen van de vrije markt niet de belangen van de gewone mens in de Dorpsstraat, laat staan van de zwakke mens in de ziekenboeg of van de zorg- en welzijnssector, zijn.

In dit verband zou ik nog even naar het reeds aangehaalde boek van de heer Van den Broeck willen verwijzen. In het hoofdstuk 'Machten en onmachten' stelt hij het volgende: 'De vrije markt heeft de politiek gereduceerd tot een soort verkeersregelaar van de mensen- en goederentrafiek.' Deze uitspraak is niet alleen op de culturele sector van toepassing. Mijns inziens klopt dit ook voor de zorg- en welzijnssector.

Afsluiten doe ik met een bijzonder mooi citaat uit 'Candide' van de heer Voltaire: 'Tout va pour le mieux dans le meilleur des mondes possibles'. Dit citaat lijkt me bijzonder toepasselijk op het uitgangspunt van het betoog van mevrouw Boonen, algemeen directeur van het VVI.

Mevrouw Boonen heeft terecht gewezen op de historische rol die de katholieke zuil in de ontwikkeling van de zorg- en welzijnsinitiatieven in Vlaanderen heeft gespeeld. Zij heeft het volgende verklaard: 'Wij hebben al die heisa van u niet nodig. Dat is aan ons niet besteed. Dat zal enkel fnuikend zijn voor het werk van de instellingen die wij hebben georganiseerd en die wij aanbieden.'

Candide, het personage uit het gelijknamige boek van de heer Voltaire, hing, in navolging van de heer

Leibniz, een al te optimistische en simpele wereldvisie aan. Toen hij werd betrappt met de dochter van de baron, in wiens kasteel hij het beste der mogelijke levens leidde, vloog hij op straat.

Wij vrezen dat de door mevrouw Becq ondersteunde eis van het VVI om het stemmen met de voeten als een vorm van directe inspraak van de gebruikers te honoreren tot een gelijkaardig fenomeen zou kunnen leiden. Zij zouden als Candide kunnen eindigen. Mevrouw Boonen en mevrouw Becq hebben immers verklaard dat instellingen die goed werk leveren en die door de gebruikers en hun omgeving worden geapprecieerd veel succes zullen hebben. Inrichtingen die in de ogen van de consument minder goed werk leveren zouden bijgevolg minder succes hebben.

Hoewel ik dat, met het oog op haar achtergrond, niet had verwacht, heeft mevrouw Becq tweemaal verklaard dat zij, een inwonster van de Vlaamse Rand, in Brugge moet kunnen worden behandeld indien ze dit wenst. Aangezien ik dit een bijzonder frappante en boeiende uitspraak vond, heb ik hierover lang nagedacht. Deze uitspraak is niet enkel in tegenspraak met de visie die in het verleden door menig christen-democratisch minister van Welzijn is verkondigd. Ze getuigt tevens van weinig respect voor christelijke waarden als naastenliefde, medemenselijkheid en solidariteit tussen mensen. Mijns inziens neigt dit standpunt eerder naar een ouderwetse liberale vrijemarkttheorie die zelfs door onze blauwste collega's niet langer als zaligmakend wordt ervaren.

Het uitgangspunt van mevrouw Becq valt enkel te overwegen indien ze alles zelf financiert en niet indien alle burgers van dit land sociale bijdragen en belastingen moeten betalen om haar problemen en zorgvragen op een solidaire manier te ondersteunen. Dan moet de betalende burger kunnen eisen van de overheid dat daar op een andere manier mee wordt omgegaan.

De voorzitter: Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq: Ik heb lang gezwegen, maar wil daar nu toch even op reageren. U moet me eens duidelijk maken wat het verschil is. Met dit ontwerp van decreet bepaalt een minister dat bepaalde instanties – zoals een arts en een voorziening – met elkaar moeten samenwerken. Als ik dus naar de arts in kwestie stap, dan wordt die bij wijze van spreken verplicht om me door te verwijzen naar de voorziening waarmee hij wordt gevraagd samen te werken. Omdat de minister dat zegt, moet ik daar heen.

Becq

In het andere geval kies ik ervoor om naar een bepaalde arts of voorziening te stappen, en indien ik moet worden doorverwezen, dan zal die arts me die mensen of instanties aanraden waarin ik vertrouwen kan hebben. U zult ook wel met die praktijk worden geconfronteerd : indien het gaat over ernstige dingen, dan gaat men bij diverse mensen te rade.

Die vrijheid moet mogelijk blijven. Niet alleen moet ik die opinie kunnen vragen, maar ik moet ook kunnen worden doorverwezen naar een instantie waarin ik vertrouwen heb. Dat bedoelde ik met mijn voorbeeld waarin ik vanuit Brussel naar Brugge of Antwerpen zou gaan voor een specifieke of preventieve ingreep. Ik vind dat dit mogelijk moet zijn. Terzake moet in de nodige omkadering worden voorzien, eventueel voor doorverwijzing en nazorg. We moeten mensen die ruimte en vrijheid kunnen laten, zodat het vertrouwen dat ze hebben in een instelling kan meespelen. Ik denk trouwens dat u het met me eens bent dat het geloof in een genezings- of helingsproces een heel belangrijke factor is in dat proces.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Becq, het voorbeeld dat u hier aanhaalt, is overvloedig aan bod gekomen in de commissie. Er is toen steeds op gewezen dat op geen enkele wijze wordt geraakt aan de vrije keuze van de patiënt. Wel vinden we dat het binnen bepaalde regio's in het belang van de patiënt is dat er georganiseerde samenwerking is tussen de thuiszorg, de verpleegkundige thuiszorg, de huisarts, dus tussen de diverse actoren in de patiëntenzorg. Die zorgaanbieders moeten samenwerken, maar de patiënt blijft uiteraard zijn vrije keuze behouden. Dat is steeds gezegd in de commissie en ik wil het nogmaals benadrukken in deze plenaire vergadering : de vrije keuze van de patiënt wordt op geen enkele wijze beknot. Wat mij betreft, mag u zelfs naar Luik gaan.

De heer Jan Van Duppen : Ik moet de minister bijtreden, hoe graag ik dit ook zou willen tegenspreken.

Ik heb nog een extra argument. In uw optiek is het bijna hiërarchische model van professor Van Hecke ideaal om de zaken zo te structureren dat u niet naar Brugge moet, maar in Brussel terechtkunt met uw zorgvraag. Mevrouw Becq, in eigen naam wil ik u zeggen : hoed u voor de publiciteit inzake bepaalde zorgverstrekkingen en behande-

lingswijzen. Ik geef een voorbeeld : als u in Arendonk woont en in Ukkel wilt worden geopereerd, dan zijn alle nazorgproblemen - als het mis is gelopen na een of twee reizen naar Ukkel - niet voor Ukkel, maar voor Arendonk en Turnhout, voor de hiërarchische structuur van professor Van Hecke.

Nog meer in eigen naam wil ik u zeggen : die zogenaamde absolute vrije keuze is een illusie, die alleen in stand kan worden gehouden voor mensen die daar financieel zeer goed en graag op kunnen ingaan. U zei het zelf al : het gaat hier grotendeels ook over de illusie van het helen. Men werpt al zijn kommer en kwel op zijn therapeut. Dat klopt, en dat is belangrijk. Het is een teken voor onze samenleving dat daar zo'n behoefte aan is.

Mevrouw Sonja Becq : Maar er is een verschil tussen een absolute vrije keuze enerzijds en dirigisme anderzijds. Wij hadden liever een middenweg gezien. Die was er nu niet.

De heer Jan Van Duppen : Ik denk dat die er nu wel is gekomen. De commissiebesprekingen hebben immers geleid tot een aantal amendementen. De minister heeft een tekst opgesteld waarin wordt ingegaan op die punten van kritiek en een poging wordt ondernomen om rekening te houden met die kritiek. Ik heb in het objectief verslag al het voorbeeld aangehaald van het vrij beroep, dat zo vrij zou zijn.

Tot slot wil ik het even over huisvuil hebben. We zijn er in onze maatschappij in geslaagd de enorme massa afval die overblijft van ons energie- en grondstoffenverkwistend consumptiepatroon, door een soort selectieve inzameling te reduceren en handelbaar te maken. Dat is een eerste stap, maar nog geen afdoende oplossing voor het afvalprobleem.

Mevrouw de minister, ik hoop dat dit geen voorbode is van de manier waarop we in de maatschappij zullen omgaan met mensen die geconsumeerd werden, die ziek of kwetsbaar, weerloos, werkloos of uitgeput door stress, frustratie of ouderdom als geselecteerd overschot zullen worden afgevoerd. Daarover moet worden gewaakt met behulp van dit decreet op de indeling van de zorgregio's, de samenwerking en de programmering van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Immers, de vrije markt, waar de consumenten stemmen met de voeten, kan dat onmogelijk waarmaken. Daar halen enkel de sterksten wat ze denken dat hen toekomt.

Zo is dit decreet toch nog een behoedzame eerste stap geworden op een lange en moeizame weg.

Van Duppen

Voor het overige raad ik u allen aan de kleurenkaart van professor Van Hecke, weliswaar op ware grootte, boven de spiegel te hangen zodat het bestuurlijk Vlaanderen van de toekomst in ieders hersenen wordt geprent. Ook dat is vernieuwing, vooruitgang en flexibiliteit.

Een overheid die haar beleidsstructuren niet aanpast aan de wisselende noden en de wijzigende realiteit, loopt hopeloos achter op de noden en vragen van haar bevolking, de economie en de verschillende bestuursniveaus. Dat kan in een moderne samenleving niet bij keizerlijk decreet worden opgelegd. In een open democratie worden daartoe incentives gegeven en worden de burgers bevraagd, niet om Vlaanderen op te delen in enkele stedelijke agglomeraties van een paar honderdduizend inwoners, maar wel om een aangename Europese regio leefbaar te houden voor wie na ons, maar ook na onze kinderen komen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we hebben zonet een staaltje gezien van het levendige debat dat in de commissie is gehouden.

Zelf wil ik even teruggaan tot wat, althans voor mij, de aanleiding was tot dit decreet. Er was een akkoord afgesloten tussen Vlaanderen en de federale overheid over het ondersteunen van de eerste lijnszorg. Dat was ook nodig. Het is noodzakelijk steun en incentives te geven om tot een goed overleg te komen tussen diverse hulpverleners in de eerste lijn. Er is al een hele weg afgelegd, maar bijkomende ondersteuning is nodig. Daarom is de Vlaamse overheid aan tafel gegaan met de federale overheid, en is in een protocolakkoord afgesproken die steun te geven.

De federale overheid heeft het over de geïntegreerde diensten thuisverzorging, de GDT's, waarvan er 85 zullen zijn. In Vlaanderen wordt dat concreet uitgewerkt in 120 SEL's, samenwerkingsinitiatieven eerste lijn. Het decreet daarover is een tijd geleden aangekondigd, maar we hebben nog geen teksten ontvangen. In elk geval was de aanleiding voor dit decreet het protocolakkoord met de federale overheid om de eerste lijn beter te ondersteunen.

Dat er sprake is van enerzijds GDT's, geïntegreerde diensten thuisverzorging, en anderzijds SEL's, samenwerkingsinitiatieven eerste lijn, ligt op zich al erg moeilijk. In de gezondheidszorg zijn er al diverse voorbeelden van moeilijk gesplitst beleid, een stukje Vlaams en een stukje federaal. Daar komen nu nog eens totaal verschillende begrippen bovenop. Dat komt de duidelijkheid niet ten goede.

Voor de ondersteuning van die GDT's, waarin vooral partners van de eerste lijn om de tafel zitten, voorziet de federale overheid in 2 miljoen euro. Vlaanderen zal daar hetzelfde bedrag bijleggen. Wat het in de toekomst wordt, zullen we nog zien. Voor 2 miljoen euro wordt mogelijk heel de gezondheids- en welzijnsregio op zijn kop gezet.

Om die beperkte middelen toe te wijzen heeft Vlaanderen de opdracht gekregen de regio in te delen. Hoe is dat dan gebeurd? Men heeft professor Van Hecke, professor sociaal-economische geografie, de opdracht gegeven om Vlaanderen uit te tekenen in verschillende regio's. De presentatie van die regio's is opgenomen in de bijlage bij het ontwerp van decreet. Die bijlage hebben wij, het parlement, echter niet kunnen amenderen. Wat mij echter nog meer heeft gestoord, is dat dit ook als dusdanig is geformuleerd in de brief aan de sector, waar u een heel beperkte bevraging hebt gedaan. De dienst- en hulpverleners, artsen en andere betrokkenen hadden dit geografische model te nemen of te laten. Dit gebrek aan inspraak vanuit de sector vind ik een heel grote fout. Overleg was niet mogelijk, en dat werd ook met zoveel woorden duidelijk gemaakt in die brief aan de sector.

In de tekst van het protocol lees ik uitdrukkelijk : 'Het is niet de bedoeling geheel nieuwe structuren te creëren. De bedoeling is een eerstelijnsstructuur op te bouwen, vertrekkend vanuit de bestaande initiatieven.' Niets is minder waar. Er wordt geen rekening gehouden met de bestaande samenwerkingsverbanden.

De LOGO's bestaan nu enkele jaren. Ze hebben een moeizame start gekend maar zijn wel gegroeid van onderuit. Een paar maanden geleden hebben we in de commissie de mensen van de LOGO's gehoord. Zij zijn heel tevreden over hun manier van werken. Volgens het VELO moet wat goed is, worden bestendigd. Zij vragen een soepele toepassing. Van dit model is echter geen soepele toepassing mogelijk. Dit is een piramidaal, hiërarchisch model waaraan niets kan worden veranderd. Het enige wat men kan doen, is regio's samenvoegen en de uitvoering faseren, de inwerkingtreding van de programmatie en de samenwerking is uitgesteld tot

van Kessel

2006. De gefaseerde toepassing moet dan beantwoorden aan de bekommernissen van het VELO.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw Van Kessel, u weet dat de LOGO's hebben gezegd dat ze dit model 10 jaar geleden hadden moeten hebben, op het moment dat ze begonnen met de uitbouw aan de basis. Uit de discussie over de amendering heb ik begrepen dat dit een basis kan zijn voor de toekomst. Wanneer men begint met samenwerkingsinitiatieven, moet men weten waar die naartoe gaan.

Mevrouw Ingrid van Kessel : U bent dubbelzinnig. U geeft enerzijds kritiek op het model dat van bovenaf wordt opgelegd. Er zijn in het plan achttien gemeenten die buiten hun provincie worden toegevoegd, en in de commissie vroeg u aan de minister of ze de provincies zal herindelen. Neen, antwoordt de minister, want in tegenstelling tot Nederland, hebben we hier nooit een model gekend dat van bovenaf wordt opgelegd, omdat dit niet werkt. Mijnheer Van Duppen, dit model, dat ook van bovenaf wordt opgelegd, zal evenmin werken.

Het is nodig rekening te houden met de bestaande initiatieven die steeds meer op een goede manier werkten. Men had op een creatieve manier moeten zoeken naar de grootste gemene deler van de bestaande initiatieven. Die is er nu niet. Ik pretendeer hier dat die er wel had kunnen komen. Men moet maximaal, net zoals in het protocol met de federale overheid was afgesproken, rekening houden met de bestaande initiatieven en niet de geografische opdracht geven aan professor Van Hecke om geforceerd van bovenuit te komen tot een samenwerking, zoals nu gebeurt.

De heer Jan Van Duppen : Dat heeft de minister gezegd, maar dat is niet wat er uit de bus is gekomen na de discussies en na amendering. Dat moet een lapsus geweest zijn en een verkeerde openingszet in het verhaal.

Nu staan we verder. U herhaalt echter de initiële kritiek van voor de discussie, en dat vind ik spijtig. U beweert toch niet dat de overheid de taak heeft om alle spelers in het veld vrijelijk te laten doen wat hen uitkomt, dat heeft toch geen zin.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Neen, maar bestaande samenwerkingsinitiatieven moeten behouden blijven. U bent zelf arts. De artsen zijn er niet voor niets uitgehaald. De artsen willen absoluut zeker zijn dat ze niet in dit keurslijf worden opgenomen.

Er wordt nu nog in het midden gelaten wat er met de huisartsenkringen zal gebeuren, maar de minister heeft zich tot doel gesteld om uiteindelijk ook de huisartsenkringen binnen de zorgregio's op te nemen.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw Van Kessel, u weet ook waarom, nietwaar.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mijnheer Van Duppen, ik vind het heel jammer dat de overheid deze dirigistische maatregel van bovenuit oplegt. U hebt dit zelf ook in bedekte termen gesteld, en de amendementen corrigeren dit niet. U zegt dat dankzij de bespreking in de commissie de aangebrachte amendementen tegemoetkomen aan die kritiek. Dat is niet zo. De amendementen verduidelijken wel een aantal zaken, maar veranderen niets aan de fundamentele kritiek dat er geen rekening wordt gehouden met de bestaande samenwerkingsinitiatieven.

Ik verwijs nog even naar onze eigen regio, de regio Turnhout, waar de kritiek niet in het minst van de socialistische fractie kwam, samen met de VLD, maar ik zie niemand van de VLD op deze banken. Waar mijn woorden op deze tribune nog soft klinken, hebben jullie een zeer scherpe persconferentie gegeven met zeer kritische bewoordingen aan minister Vogels over dit ontwerp van decreet. In de regio Turnhout is er een zeer goed functionerend samenwerkingsverband, namelijk Welzijnszorg Kempen.

Diezelfde kritiek hebben we niet meer gehoord in de commissie, noch van de liberalen, noch van de socialisten. Meer nog, u zegt voorstander te zijn van dit moedig model. De kritiek die de socialisten aanvankelijk formuleerden, kwam weliswaar op de eerste plaats van federaal volksvertegenwoordiger Peeters. Wat eerst werd bekritiseerd, is nu een moedig plan geworden.

De heer De Roo heeft de situatie van Maldegem geschetst. U haalde het al aan, er zijn niet alleen in de provincie Antwerpen maar ook in diverse andere provincies bestaande samenwerkingsverbanden die nu helemaal niet gewaardeerd worden of in elk geval aan andere regio's worden toegewezen.

Dit model, waar wij het niet mee eens zijn, legt niet alleen van bovenuit een aantal zaken op en houdt geen rekening met het bestaande, maar is bovendien dwingend voor de gehele sector. In de tekst staat - en het is bizar om zoiets te lezen in een decretaal tekst - dat de regering zich 'kan' beperken, maar ook voor de hele sector een aantal dwingen-

van Kessel

de maatregelen 'kan' opleggen. Maar, zoals de directeur van het welzijnsverbond heeft gezegd, als de regering het kan, dan zal ze op termijn deze regeling ook voor de hele sector doorvoeren.

Ik som even op over welke voorzieningen we spreken. In de gezondheidssector spreken we over algemene ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg en palliatieve netwerken. Bij de welzijnsvoorzieningen hebben we het onder andere - ik heb geen exhaustieve lijst - over bijzondere jeugdbijstand, centra voor algemeen welzijnswerk, de voorzieningen die ressorteren onder Kind en Gezin, de thuiszorg, de gehandicaptenvoorzieningen enzovoort.

Deze opsomming geeft nog maar eens de diversiteit van de voorzieningen aan. Het legt niet alleen een model op van bovenuit, maar is ook dwingend voor al deze sectoren. Voor al deze sectoren kan de regering een aantal regels opleggen, en dat zal ze op termijn ook doen. De minister stelt weliswaar dat dit, zoals in de tekst van het decreet staat, in de eerste plaats zal gelden voor de eerstelijnszorg en de integrale jeugdhulp. Ook hier stemmen de proefprojecten van de integrale jeugdhulp niet overeen met de regionale afbakening zoals deze voor de zorgregio's geformuleerd wordt. Dit is een feit dat ik enkel kan vaststellen en waarover de commissie zich niet uitdrukkelijk gebogen heeft. Zoals opgemerkt door het VOV hanteert de VAR – dit is de Vlaamse adviesraad inzake erkenning van verzorgingsvoorzieningen – echter nu al deze zorgregio's bij de toewijzing van nieuwe erkenningen. Dit gebeurde reeds een maand geleden terwijl over dit ontwerp van decreet nog niet eens gestemd is.

Nu ik het woord 'maand' gebruikt heb, wil ik er ook op wijzen dat de heer Van Duppen het belang van de timing in de voorbereiding van dit ontwerp van decreet benadrukt heeft. Ik kan hem daarin bijtreden. Het federaal protocolakkoord werd afgesloten in 2001, en een jaar later werd een spoedadvies gevraagd aan de Raad van State die zich op nauwelijks enkele dagen moest uitspreken over dit toch ingrijpende ontwerp van decreet. Na de bespreking in de commissie, in 2003, hebben we dan nog het advies ontvangen van de Gezinsraad. Dit alles vermeld ik om te wijzen op de toch bizarre timing van dit verhaal.

De regering beweert de bedoeling te hebben een en ander te beperken tot de eerstelijnszorg en de

integrale jeugdhulp. De administratie hanteert dit evenwel nu reeds op een andere manier. De minister verklaarde trouwens dit dringend nodig te hebben. Ik begrijp dan ook niet de zin van het laatste amendement waarin de uitvoering van dit ontwerp van decreet gesitueerd wordt in 2006. Minister Vogels verklaarde immers in de commissie dit ontwerp van decreet dringend nodig te hebben om binnenkort de oncologische zorgnetwerken te kunnen definiëren. Ik zie daarin een achterliggende bedoeling die dus niet expliciet wordt verwoord in dit ontwerp van decreet.

Sta me toe het nu even te hebben over de amendementen.

In de eerste plaats was er het amendement ter verduidelijking van het begrip 'programmatie'. Dat is volgens mij een goede verduidelijking, die echter meteen ook de moeilijkheid aangeeft waarmee de gezondheidssector sowieso te maken heeft. Ik bedoel daarmee de moeilijkheid van de gesplitste bevoegdheden. Naast de programmatie inzake aantal en spreiding is er nu immers ook de zorgcapaciteit die bepaald zal worden door deze zorgregio-afbakening. Naast aantal en spreiding zal nu ook het aantal bedden worden geprogrammeerd. Als gemeenschapssenator heb ik het betreffende debat op federaal niveau zo goed mogelijk proberen volgen.

De uittekening van de toekomstige ziekenhuisprogrammatie is de voorbije jaren verschoven van de notie pathologiefinanciering naar de notie zorgprogrammatie. Op het federale niveau is men echter afgestapt van het programmeren van het aantal bedden. We zien dus de ene beweging op het federale niveau, maar een omgekeerde beweging op het Vlaamse niveau. Immers, in het amendement gaat men naast het aantal en de spreiding ook de zorgcapaciteit en het aantal bedden toevoegen. Ik ben dus van mening dat we een verkeerde weg opgaan. Mijn fractie zegt dat, als we een consequent en ordentelijk gezondheidsbeleid willen voeren, er meer afstemming moet zijn tussen het federale en het Vlaamse niveau. Meer, en niet minder zoals nu blijkbaar het geval is. Het federale niveau hanteert trouwens een zekere regionale omschrijving bij de toewijzing van een aantal zaken, die anders is dan de regionale omschrijving van het Vlaamse niveau. Meer overleg, en dit niet alleen met het middenveld, maar ook met het federale niveau, was hier meer op zijn plaats en echt nodig. Met dit ontwerp van decreet worden de zaken er niet transparanter op, wel integendeel. De gesplitste bevoegdheden zijn op zich reeds een probleem, en dit ontwerp van decreet zal dit enkel verder bemoeilijken.

van Kessel

Het tweede amendement heeft betrekking op het feit dat in het ontwerp van decreet oorspronkelijk gestipuleerd stond dat de overheid de samenwerking tussen de verschillende voorzieningen kon opleggen of bepalen. Met dit amendement wil men bekomen dat niet de overheid de samenwerking gaat opleggen, maar regels gaat bepalen om de samenwerking te organiseren. Daarmee werd ingegaan op de kritiek die vooral door de liberalen werd geuit. Zij stelden dat het niet de taak is van de overheid om dit allemaal te doen.

Mijnheer Van Duppen, ik kan me best voorstellen dat u zich als socialist kunt terugvinden in dit, in onze ogen, dirigistische model. De liberalen hadden daar in de commissie wel enige opmerkingen bij. Zij stelden dat het niet aan de overheid is om de samenwerking tussen de voorzieningen te gaan organiseren. Daarom werd een amendement ingediend waarin werd gesteld dat de overheid de regels voor de samenwerking gaat bepalen. U zult daarmee misschien wel tevreden zijn, maar ik vraag me af wat de liberalen ervan denken.

Mijnheer De Cock, ik moet me wel tot u richten, want u bent de enige aanwezige van de liberale fractie. U was trouwens een van de collega's uit mijn streek die heel sterke kritiek hebben geuit. Ik weet niet wat u nu denkt over dit ontwerp van decreet, maar in elk geval waren de liberalen tevreden met de correctie van de oorspronkelijke stelling dat de overheid de samenwerking zal organiseren, in de nieuwe stelling dat de overheid de regels van de samenwerking zal bepalen. Ik begrijp de tegemoetkoming niet. In mijn ogen is er nauwelijks sprake van nuancering. Er worden weliswaar subsidievoorwaarden aan gekoppeld, maar organiseren of regels vastleggen betekent op termijn toch hetzelfde. De liberalen hebben zich met een kluitje in het riet laten sturen.

Een laatste amendement gaat over de betrokkenheid van de sectoren. Mijn fractie had trouwens hetzelfde amendement ingediend. Mevrouw Becq heeft er reeds op gewezen dat bij het uittekenen van het decreet nauwelijks sprake was van inspraak van de sector. En als er al sprake was van enige betrokkenheid, dan kwam die veel te laat. Via het laatste amendement wordt dit euvel verholpen want bij de verdere uittekening van het decreet zal de betrokkenheid van de sectoren groter zijn. Het is een goed en absoluut noodzakelijk amendement. Professor Van Hecke zei dat bij de verdere structuurplanning die op basis van het zorgregiodecreet zal gebeuren, veel meer bijko-

mende punten moeten worden ingevuld, wat nu moet gebeuren in overleg met de sectoren.

Ik ga even in op de discussie die daarnet werd gevoerd over de keuzevrijheid van de patiënt. Ook in de commissie zijn we daarop ingegaan. In de toelichting bij een van de amendementen werd in woorden gezegd dat niet zal worden geraakt aan de keuzevrijheid van de patiënt. De heer Van Duppen haalde de woorden aan van mevrouw Becq, en ik neem de vrijheid om de woorden van de minister even te citeren. Zij zegt : 'We zullen ervoor moeten zorgen dat een patiënt van een Brugs ziekenhuis niet naar Leuven wordt gestuurd voor een scan en daarbij andere voorzieningen passeert.' Er zullen dus wel regels worden opgelegd om te bepalen welke voorziening binnen een bepaald gebied kan samenwerken met welke andere voorzieningen. Ook al beschouwt u de keuzevrijheid van de patiënt als een heel beperkt gegeven, er zal op termijn wel aan worden geraakt.

Dit model van zorgregio's komt trouwens uit het buitenland. In de Scandinavische landen en in Nederland werd heel hoog opgelopen met dit model – maar wel 10 jaar geleden ! Ondertussen is men ook daar van het idee afgestapt. In de Scandinavische landen wordt de keuzevrijheid van de patiënt trouwens wel beknot, want die moet zijn zorg halen in een bepaalde zorgregio. In de marge van ons werkbezoek aan Denemarken hebben we trouwens vernomen dat dit één van de oorzaken van de wachtlijsten is. Met woorden beweren dat niet zal worden geraakt aan de keuzevrijheid van de patiënt, klopt niet.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw van Kessel, wat u nu zegt, dat kunt u toch niet menen ?

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ik meen dat zeker wel.

De heer Jan Van Duppen : De bedoeling is het maken van een grotere regio-indeling waardoor in de regio's de noodzakelijke voorzieningen aanwezig zijn. Daarmee kan worden vermeden dat mevrouw Becq naar Brugge moet trekken voor een behandeling die ook in haar regio kan gebeuren. Daarmee wordt vermeden dat patiënten van hier naar daar worden gestuurd omdat er connecties en clusters bestaan tussen ziekenhuizen die over het hele land zijn verspreid. Het verwijzen van patiënten naar ziekenhuizen buiten de regio is niet zinvol, kost heel veel extra geld aan de zorgzoekende en veroorzaakt ook heel veel menselijk leed. Bovendien kost dat systeem ook de gemeenschap een fortuin.

Van Duppen

Ik dacht trouwens dat ons bezoek aan Denemarken ook u duidelijk had gemaakt dat het systeem daar helemaal niet slecht werkt.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ze hebben wel wachtlijsten in de gezondheidssector.

De heer Jan Van Duppen : Waarvoor ? Voor een liposuctie ?

Minister Mieke Vogels : Mevrouw van Kessel, dat heeft daar niets mee te maken. We hebben ook wachtlijsten in ons huidige systeem.

Mevrouw Ingrid van Kessel : In Zweden en Noorwegen wordt het principe van de zorgregio's gehanteerd, waardoor mede wachtlijsten worden veroorzaakt.

Minister Mieke Vogels : Het is niet de bedoeling om het individu te verplichten binnen de regio te blijven. Ik geef een voorbeeld uit de praktijk. Iemand wordt behandeld voor kanker in een ziekenhuis in Brugge. Brugge heeft een akkoord met de KU Leuven waardoor de patiënt voor een PET-scan automatisch naar Leuven wordt verwezen. De patiënt is meestal angstig, niet mondig genoeg en ondergaat dat.

Mevrouw Ingrid van Kessel : U onderschat de patiënt.

Minister Mieke Vogels : Ik onderschat die helemaal niet. De patiënt is meestal fysiek niet in staat om hiertegen in te gaan en daarenboven moet dan niet-dringend ziektevervoer worden betaald om hem naar Leuven te brengen. Dat is niet normaal.

We staan voor de erkenning van de zorgprogramma's. De zorgprogramma's zullen door de federale overheid worden gedefinieerd en door de Vlaamse overheid erkend. Een oncologisch zorgprogramma zal worden erkend als een bepaald ziekenhuis bijvoorbeeld radiotherapie en alle andere nodige schakels aanbiedt. Ik vind het perfect dat de Vlaamse overheid als bijkomende voorwaarde voor erkenning oplegt dat het aanbod maximaal verspreid mag zijn over drie of vier zorgregio's. Dat zorgt ervoor dat mensen niet meer het hele land door worden gestuurd voor een onderzoek. Dat betekent niet dat de patiënt geen vrijheid van keuze meer heeft. Wil hij die PET-scan toch in Leuven, dan is dat perfect mogelijk. Dat is de filosofie.

Ongeveer 95 percent van de patiënten is niet kritisch en aanvaardt wat hen wordt voorgesteld. Als de dokter dat wil, dan gaan ze naar Leuven. De patiënt is nu de speelbal van een voorzieningsgestuurd beleid en geen vraaggestuurd beleid. Dat willen we veranderen zonder de keuzevrijheid van de patiënt aan te tasten.

Mevrouw Ingrid van Kessel : U kunt wel stellen dat er niet aan de keuzevrijheid zal worden geraakt, maar omdat u zult opleggen binnen welke regio ziekenhuizen moeten samenwerken, is het niet uitgesloten dat dat in de toekomst wel het gevolg zal zijn. Er zijn zaken waarvoor ik veel liever in Leuven behandeld wil worden dan bijvoorbeeld in Genk, of omgekeerd. We zullen erover waken dat de keuzevrijheid gegarandeerd blijft. Dat is voor CD&V erg belangrijk. Ook de ziekenhuizen moeten de vrije keuze hebben zelf te bepalen met wie ze willen samenwerken.

Minister Mieke Vogels : De keuzevrijheid is nu ook niet absoluut. De patiënt krijgt geen alternatieven aangeboden.

Mevrouw Ingrid van Kessel : De patiënt is mondiger dan ooit. Artsen hebben het er soms zelfs moeilijk mee. Patiënten kijken op het internet en zeggen welke behandeling ze willen. Dergelijke patiënten moeten, in overleg met de artsen, die keuzevrijheid kunnen behouden. Ze mag niet worden doorbroken door een van bovenuit opgelegd model.

Mijnheer Van Duppen, u hebt gelijk dat het zorgaanbod zo veel mogelijk verspreid en toegankelijk voor iedereen moet zijn. We hebben het nu over de diversiteit van de zorgvoorzieningen, gaande van kinderopvang tot de behandeling van drugsverslaafden. Ik kan me voorstellen dat iemand zijn kinderopvang liefst zo dicht mogelijk bij huis wil, maar ik kan me eveneens voorstellen dat bijvoorbeeld een drugsverslaafde liever in de anonimiteit van de stad een behandeling heeft. Dat is de realiteit. De diversiteit van de voorzieningen proberen we nu binnen het keurslijf van dezelfde zorgregio's te stoppen.

CD&V wil dat dit ontwerp van decreet wordt beperkt tot het toepassingsgebied waarvoor het oorspronkelijk was bedoeld. Dit ontwerp van decreet is vertrokken vanuit het overleg tussen de federale overheid en Vlaanderen om het eerstelijns-overleg beter te ondersteunen en meer mogelijkheden te bieden. Laat dit dan ook daartoe beperkt blijven.

Een tweede amendement hebben we ingediend opdat dit ontwerp van decreet rekening zou hou-

van Kessel

den met de bestaande samenwerkingsinitiatieven. Dit amendement houdt in dat de bijlage moet verdwijnen, want die kunnen we niet amenderen. In elk geval moet dit ontwerp van decreet het eerstelijns-overleg steunen en mag het niet dienen om van alles en nog wat te regelen van bovenaf. Wij kiezen niet voor het staatsmodel dat alles van bovenaf regelt. Ik heb de indruk dat mijn hoop ijdel is. Deze amendementen zullen op die manier worden ingevoegd in dit ontwerp van decreet. In het andere geval hadden we dit ontwerp van decreet kunnen goedkeuren. CD&V zal dit decreet niet goedkeuren. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik zou aan u persoonlijk een vraag willen stellen. Dit ontwerp van decreet telt slechts vier artikels. Daar werd grondig over gediscussieerd. Over de artikels op zich kunnen we van mening verschillen of een consensus bereiken. Voor mij ligt het probleem – het ondemocratische karakter van deze werkwijze – in de bijlage. Artikel 3 verwijst naar een bijlage. Die bijlage kon of kan niet worden geamendeerd, terwijl de meningsverschillen ten gronde precies over die bijlage gaan. De bijlage is vastgelegd, daar wordt niet aan geraakt. Dat was ook de stelling van de minister. Toen in het verleden regio's werden afgebakend, stond dat in de artikels omschreven. Vandaag is dat niet het geval. Mijnheer de voorzitter, kan deze manier van werken wel in een democratisch parlement ?

De voorzitter : Dit is niet de plaats of het moment om daarop in te gaan, mijnheer De Roo. Ik kan daar niet over oordelen. U had dat in de commissie moeten aankaarten. Het parlement moet zelf oordelen over een dergelijke procedure.

Minister Mieke Vogels : Mijnheer De Roo, diezelfde vraag werd in de commissie gesteld. De voorzitter heeft daarover dan advies gevraagd. Mevrouw Becq was toen aanwezig, zij is op de hoogte. Het advies luidde dat de oppositie de bijlage kon amenderen door een nieuwe bijlage als amendement in te dienen. Het klopt dat de bijlage zelf niet geamendeerd kon worden. Uw fractie had een nieuwe bijlage moeten indienen. Uw vraag is dan ook zonder voorwerp.

Mevrouw Sonja Becq : Wij wilden graag de volledige bijlage schrappen. Nu ligt ze vast en kunnen we er niets aan wijzigen.

Minister Mieke Vogels : De bijlage vormt wel de essentie van het ontwerp van decreet, mevrouw Becq. Het heeft geen zin om een ontwerp van decreet over de indeling van de zorgregio's te maken zonder indeling. Dan hadden we een lege doos.

De voorzitter : We hebben al decreten waarin dergelijke elementen naar een besluit worden doorgeschoven. In dit geval is er een bijlage. De tweede zin van artikel 3, paragraaf 1 laat toe dat artikel 3 niet goed te keuren als er geen akkoord is over de bijlage. Het is duidelijk dat degenen die zich uitspreken over artikel 3, zich ook over de bijlage uitspreken.

We kunnen over de juridische techniek een mening hebben. Ik zou er voorstander van zijn de zaak te integreren in het ontwerp zelf ofwel via besluiten te werken. Door de gekozen handelwijze ontstaat er echter geen democratisch deficit. Een andere regeling had wel meer juridische duidelijkheid gegeven.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, als invaller voor enkele drukbezette collega's zal ik hier de houding van de VLD naar voren brengen. *(Rumoer)*

De voorzitter : Mijnheer De Cock, dat is een eigenaardige bekentenis.

De heer Frans De Cock : Ofschoon de VLD zich wel achter het principe van programmatie in de gezondheids- en welzijnszorg kan scharen, zal ik hier vandaag niet verhullen dat wij slechts zeer koele minnaars zijn van het ontwerp dat ter goedkeuring voorligt. Ik geef daarbij graag een woordje uitleg over zowel de min- als de pluspunten. Het zijn uiteraard die laatste die ons als partij over de streep hebben kunnen halen en waardoor we de tekst toch mee zullen goedkeuren.

Het ontwerp van decreet reikt een instrument aan om, met betrekking tot de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, een zorgstructuurplanning uit te werken en de samenwerking en de taakafspraken tussen de voorzieningen te optimaliseren. Hiertoe wordt in de bijlagen van het ontwerp een ruimtelijke indeling bepaald die de gemeenten in een hiërarchisch verband groepeerd.

Sommige sprekers, waaronder ook ikzelf, hebben tijdens de hoorzitting en daarbuiten over die afbakening kritiek geuit. Ik betreur het dan ook dat er

De Cock

op het vlak van de ruimtelijke indeling geen aanpassingen werden doorgevoerd, of mochten worden doorgevoerd. Ook kan ik voor een deel de stelling van de heer De Roo volgen als hij het heeft over het betwiste juridische statuut van de bijlage. Afgezien van die bemerking vinden we dat we geen financiële middelen moeten stoppen in structuren, maar dat het geld in de eerste plaats naar de zorg en de behandeling van de patiënt moet gaan. Ik kan ook voor een deel de stelling van de heer De Roo volgen als hij het heeft over het juridisch statuut van de bijlage.

De laatste jaren hebben we een influx van allerlei structuren zien opduiken. We spreken bijvoorbeeld over SIT's, LOGO's, GDT's, LOKO's, en ik vergeet er nog een paar. De trein van letterwoorden is niet meer bij te houden, zeker niet voor mensen die daar niet dagelijks mee te maken hebben. Er zijn artsen die terecht klagen dat ze van de ene vergadering naar de andere moeten hollen. Men vindt nauwelijks nog mensen die in al die overlegstructuren energie willen steken. Moet ons dat verbazen? Artsen zijn er om geneeskundige verzorging te verstrekken, niet om te vergaderen en deeltijdse arbeidskrachten in overlegstructuren te benoemen.

Geachte collega's, ik geloof niet dat de structuren de zorgverstrekkers gaan herwaarderen. Ik ben er wel van overtuigd dat als de zorgberoepen opnieuw meer tijd krijgen om aan gezondheidszorg te doen, waarvoor ze trouwens opgeleid zijn, en dus wat minder zouden vergaderen, ze zich veel gelukkiger zouden voelen. Herwaarderen gebeurt door uitgaven voor behandeling, verzorging, infrastructuur, salariering en dergelijke op te schroeven, en door precies de administratieve rompslomp en de bestaande regelneverij af te bouwen. De uitdaging is net de gezondheidszorg zonder papierslag te brengen tot bij de patiënt die ze nodig heeft.

Moet er dan helemaal geen structuur zijn dan? Natuurlijk wel. Maar die structuur heeft in veel gevallen al vorm gekregen op een vrij spontane manier. Er bestaan voorbeelden van goede samenwerkingsverbanden en -vormen. Die voorbeelden zijn ook uitvoerig in de hoorzitting aan bod gekomen. Gelukkig werd het ontwerp dan ook zo aangepast dat de vrijheid van initiatief niet in het gedrang komt en dat de bestaande, goed werkende structuren niet per se moeten worden afgebroken.

Geachte collega's, de zorgberoepen beleven geen gemakkelijke tijd. Allerlei technische behandelingen en prestaties in de gezondheidszorg slorpen

veel budgettaire middelen op. De zorgverstrekker komt op die manier in de kou te staan.

We mogen het statuut van de zorgverstrekker niet verwaarlozen. De VLD geeft dit ontwerp van decreet het voordeel van de twijfel. We zijn sceptisch, maar misschien kunnen de zorgregio's de zorgverstrekkers daadwerkelijk soelaas bieden. Met de structuur die we aanreiken, willen we een verdere versnippering tegengaan en eindelijk orde op zaken stellen in de veelheid van overlegstructuren door een overzichtelijk en eenvoudiger systeem te creëren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer De Cock, dit ontwerp van decreet zou de hele zorg- en welzijnssector dus moeten reorganiseren, maar hebt u eraan gedacht dat de welzijnssector ook banden heeft met onder andere de jeugdrechtbanken en de bijzondere jeugdbijstand? Zijn die banden compatibel met de zorgregio's?

Ik weet ook dat binnen het beleidsdomein Cultuur met regio's wordt gewerkt op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Zal de kaart waarvoor u gaat stemmen, overeenstemmen met die indeling?

In verband met de tewerkstelling werkt Vlaanderen met subregionale tewerkstellingscomités. Komt de indeling in zorgregio's wel overeen met de Vlaamse STC-structuur? Die vraag is relevant als we praten over de tewerkstelling van personen met een handicap.

Mijnheer de voorzitter, ik heb het woord genomen omdat ik het stukje dat ooit in De Standaard stond en dat het had over de Boerenkrijg en achterhoedegevechten, enorm negatief vind. Bovendien reageren we allemaal vanuit de kennis van onze regio. Misschien zullen regio's die goed werken, worden gestraft omdat er regio's zijn die minder goed werken.

Mevrouw de minister, er is nog zoiets als het kern-takendebat. Nu worden de provincies onderuitgehaald. U beweert dat dat niet het geval is, maar verschillende provincies geven geld aan gemeenten voor overleg. Als de zorgregiogrenzen niet samenvallen met de provinciegrenzen, waar beginnen we dan aan? Als we dit ontwerp van decreet straks goedkeuren, zal de sector verder uiteenvallen. Dat zal de cliënten niet ten goede komen, want die zullen niet langer geholpen worden door gemotiveerde mensen. Op dit ogenblik wordt de burn-out georganiseerd in de gezondheidssector. In de onderwijssector is dat jaren geleden al gebeurd door van

Van Cleuvenbergen

alles en nog wat te veranderen. In welke mate is er met deze zaken rekening gehouden ?

De heer Frans De Cock : Mevrouw Van Cleuvenbergen, veel van uw opmerkingen en vragen, die een beetje als examenvragen overkomen, zijn in de commissie reeds behandeld. Mijn fractiegenoten hebben die zeker aangekaart, en behandeld.

Zelf heb ik mijn bedenkingen bij een aantal indelingen die we vanuit het beleid opleggen. Ik geloof ook in spontaan gegroeide samenwerkingsvormen. Ik wil hier alle commissiebesprekingen niet overdoen, want ik was daar niet altijd bij aanwezig. Ik zal dus ook geen definitieve uitspraken doen. Ik denk dat onze fractie haar opvattingen voldoende heeft verdedigd, zeker bij de amenderingen.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen : We zullen straks naar het stemgedrag kijken.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het voorliggende ontwerp van decreet roept gemengde gevoelens op bij onze fractie. Enerzijds is er de enorme versnippering in het Vlaamse welzijns- en gezondheidslandschap. Deze versnippering werd door mijn fractie door de jaren heen regelmatig aan de kaak gesteld. Met de regelmaat van de klok hebben we erop aangedrongen om hierin toch enige structuur aan te brengen. Het voorliggende ontwerp van decreet komt hieraan tegemoet door het invoeren van die zogenaamde zorgregio's. Mevrouw de minister, enkel dat feit is reeds een verdienste op zich.

Het model voor de zorgregio's dat door professor Van Hecke werd ontworpen, is zeker en vast een bruikbaar model. Toen hij het kwam voorstellen in de commissie, was ik er behoorlijk van onder de indruk. Het gaat immers uit van fluxen die op een natuurlijke en historische manier zijn gegroeid. Die fluxen heb ik zelf reeds lang in mijn streek vastgesteld, het zijn fluxen die zelfs verschillen tussen deelgemeenten en gehuchten. Zonder dat ik zelfs wist dat daar wetenschappelijk onderzoek naar liep, heb ik me zeer vaak verwonderd over waar die fluxen eigenlijk vandaan kwamen.

Dat we met dit model zouden overstappen van een aanbodgestuurd naar een vraaggestuurd model, moeten we volgens mij toch met een grote korrel zout nemen, mevrouw de minister. De fluxen zoals

ze nu bestaan, zijn zeker voor een flink deel door de jaren heen gegroeid vanuit een bestaand aanbod. Het is volgens mij logisch dat mensen die in de buurt van een ziekenhuis wonen, zich toch in Leuven laten verzorgen omdat daar nu eenmaal een jarenlange traditie bestaat van hoogkwalitatieve geneeskundige verzorging. Het is mogelijk dat door dat bezoek aan die ziekenhuizen Leuven beter hebben leren kennen en dat ze er daarna ook gaan winkelen en naar de bioscoop gaan. Het omgekeerde lijkt me daarentegen bijzonder onwaarschijnlijk : dat ze de ziekenhuizen van Leuven hebben leren kennen omdat ze er gingen winkelen en naar de bioscoop gingen. De fluxen waarop de indeling in zorgregio's is gebaseerd, geven dus niet de zuivere vraag weer maar het gedrag van de mensen op basis van het bestaande aanbod. Dit gedrag wordt dan nog beïnvloed door de kwaliteit van het aanbod.

Anderzijds, mevrouw de minister, moeten we toch ook durven toegeven dat het model van professor Van Hecke – hoe degelijk het mij ook lijkt – mogelijkerwijze niet onfeilbaar is. Er zullen zeker en vast hier en daar twijfelgevallen of grensgevallen zijn. Met grensgevallen heb ik het dan niet over de provinciegrenzen. Dat in een aantal gevallen de provinciegrenzen worden doorbroken of overstegen, mag op zich geen bezwaar zijn. Provincies zijn toch maar artificiële administratieve entiteiten waar de bevolking zich in de praktijk hoe dan ook niks van aantrekt.

Op meerdere plaatsen lijkt het voorgestelde model dus vatbaar voor discussie. We hebben allemaal de brieven ontvangen van de verontruste gemeentebesturen, OCMW's en voorzieningen. Mevrouw de minister, het zou dan ook niet meer dan logisch zijn dat die voorgestelde regio-afbakening na een zekere proefperiode zou worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. U blijkt daar echter niet toe bereid, mevrouw de minister; het voorstel is blijkbaar te nemen of te laten.

U hebt herhaaldelijk gezegd dat het hele model als een kaartenhuisje in elkaar zou storten als men eraan zou beginnen te sleutelen. Wel, wij durven dit betwifelen. Het lijkt ons perfect mogelijk om het model hier en daar bij te schaven zonder het helemaal onderuit te halen. We voelen ons in deze kritiek trouwens post factum gesteund door de Vlaamse Gezondheidsraad, die in zijn advies van 22 april 2003 vraagt om het model na 5 jaar te evalueren en eventueel bij te sturen.

Dat kan niet, en het gaat om meer dan een schoonheidsfoutje van het ontwerp van decreet. Ik ga ak-

Strackx

koord met het principe, de basis en het uitgangspunt van het ontwerp van decreet. De praktische uitwerking en de toepassing ervan lijken ons te rigide en te weinig flexibel.

Wij willen zeker het kind niet met het badwater weggooien. Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet in de commissie werd ik heen en weer geslingerd tussen het goed te keuren of mij te onthouden. Een tegenstem lijkt wat overdreven. Ik heb mij uiteindelijk in de commissie onthouden. Vandaag krijg ik een andere indruk. Hoe meer ik CD&V de verzuiling hoor verdedigen, hoe meer zin ik krijg om mijn fractie te vragen het ontwerp van decreet toch goed te keuren. Wij houden ons stemgedrag nog even in beraad. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ondanks de vele uren die in de commissie aan het ontwerp van decreet werden besteed – ik denk aan het luisteren naar de hoorzittingen, de discussies en de aanvullingen via amendementen – is het voorliggend ontwerp van decreet met betrekking tot de zorgregio's een heel eenvoudig ontwerp geworden. Het telt amper vier artikelen. Het is een instrument dat de Vlaamse overheid kan helpen om het aanbod van de voorzieningen optimaal af te stemmen op de huidige en toekomstige behoeften van de bevolking.

Wij hebben het in de commissie op een bepaald moment zelfs vergeleken met het legospel. De zorgregio's zouden als legplaat figureren en de legoblokken zouden met de verschillende voorzieningen overeenstemmen. Vroeger was Vlaanderen één grote legplaat en was er één grote bak met legoblokken in diverse vormen en kleuren, die volgens allerlei spelregels in diverse verhoudingen op het bord werden neergezet. Nu is het de bedoeling om met duidelijke legplaten te werken. Iedere legplaat beschikt over de noodzakelijke legoblokken in diverse kleuren en verhoudingen. Het voorliggend ontwerp van decreet beoogt dus een indeling van het Vlaamse grondgebied in hiërarchisch gestructureerde zorgregio's, die als basis dienen voor het programmeren van voorzieningen en voor de ruimtelijke afbakening van samenwerkingsverbanden en werkgebieden, zoals door de studie van professor Van Hecke werd voorgesteld.

De reden om met zorgregio's te werken, is de volgende. Op dit ogenblik gebeurt de zorgaansturing vooral vanuit de voorzieningen zelf. Dat kan worden afgeleid uit de zorgstrategische plannen zoals die nu door de voorzieningen worden opgesteld. Vele samenwerkingsverbanden en overlegstructuren berusten op strategische filosofische of opportunistische overwegingen aan de aanbodzijde en minder op de reële behoefteanalyse en een gerichtheid naar de bevolking. Het is de bedoeling om bij de uitbouw van verdere regelgeving vanuit dit zorgregiomodel te vertrekken.

We weten allemaal dat de komende maanden de eerstelijnsgezondheidszorg, het preventiedecreet en het decreet met betrekking tot het lokaal sociaal beleid op de agenda zullen komen. Voor alle decreten is samenwerking belangrijk. De zorg wordt immers complexer en daardoor ook duurder, en de middelen zijn niet onbeperkt en moeten doelmatig worden gebruikt. Er zal nood zijn aan zorgplanning, en liefst op basis van objectieve parameters.

Onze fractie is van mening dat dit ontwerp van decreet transparantie en rechtszekerheid meebrengt en dat er via technieken van beheersovereenkomsten wordt geresponsabiliseerd. Er wordt gebruik gemaakt van objectieve parameters en daardoor worden aan alle zorgregio's gelijke kansen geboden. Wij steunen daarom ook 100 percent onze minister. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik zou de verslaggever uitdrukkelijk willen bedanken voor zijn helder en omstandig verslag. In zijn eigen stijl, doorspekt met mooie literaire citaten, heeft hij aangetoond welke lange weg dit ontwerp van decreet heeft afgelegd. We hebben voortdurend een evenwicht nagestreefd tussen de eigenlijk door iedereen gewenste vergroting van de afstemming van de regionale samenwerkingsverbanden - door een aantal mensen omschreven als het brengen van orde in de chaos - en de keuzevrijheid van cliënten en patiënten.

Ik zal het eerst even over het brengen van orde in de chaos hebben. Heel wat mensen op het terrein hebben geklaagd dat ze elkaar in steeds weer anders omschreven regionale samenwerkingsverbanden ontmoetten. Deze mensen hebben gevraagd of dit niet rationeler kon worden gepland.

Een andere vraag die vooral werd gesteld door de mensen die in de gezondheidszorg actief zijn, be-

Vogels

trof het gebrek aan financiering voor het overleg tussen gezondheidsberoepen. Zoals mevrouw Van Kessel daarnet al heeft aangehaald, voorziet het met de federale overheid afgesloten protocolakkoord voor het eerst in een financiering van het multidisciplinair overleg met de patiënt.

Dit geldt in eerste instantie voor de organisatie van de eerstelijnszorg. De GDT's, de geïntegreerde diensten voor thuisverzorging, zijn in de federale regelgeving omschreven. Wij hebben die diensten tot SEL's, samenwerkingsinitiatieven eerste lijn, omgevormd. Zoals ik al een aantal keren heb uitgelegd, bestaat die eerste lijn in onze ogen niet enkel uit de gezondheidszorg. Indien we eerstelijnszorg op een degelijke manier wensen te organiseren, moeten we hier ook de welzijnsvoorzieningen bij betrekken. Vermits de GDT's binnen de structuren van het Riziv werken, kunnen ze zich enkel richten tot de gezondheidsberoepen die op basis van KB 78 worden erkend. Wij hebben er uitdrukkelijk voor gekozen om hier de eigen welzijnsvoorzieningen voor thuiszorg, zoals de sociale diensten van de mutualiteiten, bij te betrekken.

De inhoudelijke werking van de SEL's zal in het decreet betreffende de eerstelijnszorg worden geregeld. De Vlaamse regering heeft dit ontwerp van decreet veertien dagen geleden goedgekeurd. Hierna is het voor advies naar de SERV gestuurd. In het najaar zal dit ontwerp van decreet hopelijk aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

We hebben lang nagedacht hoe we dit moeten aanpakken. We mogen immers niet vergeten dat we in een land leven waar pogingen om iets op het Vlaams niveau te regelen of te organiseren, steeds op heel wat weerstand stuiten.

Op zoek naar de grootste gemene deler hebben we alle samenwerkingsverbanden, met inbegrip van het welzijnsoverleg, de SIT's, de LOGO's en de huisartsenkringen, in een model op elkaar gelegd. Aangezien we geen grootste gemene deler hebben gevonden, hebben we de ideologische keuze gemaakt om vanuit de vraagzijde te vertrekken.

Hierbij hebben we ons op een al dan niet te contesteren wetenschappelijk model gebaseerd. De heer Van Duppen heeft gelijk dat het adjectief 'wetenschappelijk' aanvankelijk te kwistig is rondgestrooid. Het model van professor Van Hecke is evenwel stabiel. Professor Van Hecke en zijn diensten werken er al 25 jaar aan.

Dit model is gebaseerd op zogenaamde fluxen van mensen. Het houdt zich bezig met de vraag waar mensen naartoe gaan om te voorzien in een aantal behoeften. Dat model is stabiel omdat die bewegingen eigenlijk al 25 jaar vrijwel stabiel zijn. Professor Van Hecke heeft ons dat aangetoond. Dit model is ook beproefd. Het wordt bijvoorbeeld ook gebruikt door De Lijn, voor de organisatie van het openbaar vervoer.

Uit het model van professor Van Hecke blijkt dat burgers zich soms anders bewegen dan bestuurders zich organiseren. Dat is gewoon een realiteit. De bedoeling van beleid moet toch zijn dat de overheid zich zo gaat organiseren dat ze maximaal inspeelt op de vraag van de cliënt in onze welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. In die zin kunnen we zelfs zeggen dat de oefening van de heer Van Hecke een vorm van bevraging van de bevolking is. U moet toegeven : als ik over dit model had moeten overleggen met bestuurders, LOGO's, SIT's, huisartsenkringen en welzijnsraden, dan was ik er nooit uitgeraakt. Iedereen zou die grenzen immers aan zijn realiteit hebben willen aanpassen, wat ook begrijpelijk is vanuit hun positie.

Het model is organisch opgebouwd. Eén grens verleggen is het hele model in vraag stellen. Want als men één grens verlegt, op basis van welke rationaliteit en welk inzicht doet men dat dan ? Dan verlaat men het oorspronkelijke uitgangspunt, namelijk de vraag wat de dominante stromen zijn, en gaat men dit model aanpassen omdat de bestuurlijke grenzen van de provincie anders zijn. Of anders blijft men bij de rationaliteit van de vraaggestuurde aanpak, en dan behoudt men dit model. Dat is ook de reden waarom ik inderdaad - zij het met omstandig advies en uitleg over de reden daarvoor - heb gezegd aan lokale bestuurders, OCMW's en provincies dat aan dit model niet kon worden geraakt. Ik heb brieven met soms wel 2,5 bladzijden uitleg gestuurd, die inderdaad kan worden herleid tot de mededeling dat dit te nemen of te laten is.

Een en ander houdt geenszins een desavouering in van welke bestuurlijke samenwerking dan ook. Het is geenszins een miskenning van het constructieve werk van openbare besturen of voorzieningen uit de gesubsidieerde sector. Maar als men een regio-indeling in Vlaanderen wil, dan moet men op een of andere manier een model voorstellen, gebaseerd op een bepaalde rationaliteit. Daarover kan niet worden onderhandeld, want dan geraken we er nooit uit.

De rest van het ontwerp van decreet was uiteraard niet te nemen of te laten, getuige daarvan de uitge-

Vogels

breide amendering. Die amendering verduidelijkt dit ontwerp. Misschien als gevolg van die regio-indeling, die niet te amenderen was, bestond er immers behoorlijk wat wantrouwen. Wantrouwen is altijd gezond. Men was bang dat dit te dirigistisch zou worden, en dat er marsbevelen zouden worden uitgevaardigd vanuit Brussel om zich te lande overal te reorganiseren. De lange besprekingen en amenderingen hebben, denk ik, een en ander verduidelijkt en ook verbeterd.

Er bestaat nog steeds verwarring tussen het onderdeel inzake programmering en het onderdeel inzake samenwerking in dit ontwerp. Wat programmering betreft, de spreiding van het aantal en het bepalen van de zorgcapaciteit is momenteel een dagelijkse realiteit. We programmeren in al onze sectoren. Zo programmeren we bijvoorbeeld in de kinderopvang. Kind en Gezin programmeert er op basis van "witte vlekken". Ze doen dat op basis van regio-indelingen. Hoe regio's worden ingedeeld als Kind en Gezin zijn programmering bepaalt, is niet duidelijk op voorhand bepaald. De raad van bestuur doet dat, en baseert zich daarbij op een aantal criteria.

We programmeren ook in de ouderenzorg, waar we het aantal RVT-bedden per regio bepalen. Op basis waarvan die regio is omschreven, is niet duidelijk op voorhand vastgelegd. Achter de daarvoor gebruikte criteria zit een zekere logica, maar de effecten ervan voor bepaalde groepen worden waarschijnlijk ook wel vooraf berekend, waarna de rationalisatie van de regio-indeling wordt duidelijk gesteld. We programmeren ook in de ziekenhuizen. Bijvoorbeeld in het VIPA vragen we dat de ziekenhuizen in bepaalde regio's zouden samenwerken. Op basis van welke criteria dat gebeurt, is ook niet duidelijk bij voorbaat bepaald.

We doen dus voortdurend aan programmatie. Dat betekent dat we de spreiding, het aantal en de zorgcapaciteit in alle gezondheids- en welzijnssectoren telkens bepalen op basis van andere regio's. Dat is volstrekt niet transparant voor de sector, die daardoor een beetje de speelbal is van al dan niet toevallige regio-indelingen, die à la carte kunnen verschillen.

Nu maken we een regio-indeling die we beschouwen als een basis en die bekend is. Volgens die regio's willen we programmeren. Dat maakt de transparantie voor de sector veel groter. Het maakt dat bekend is over welke regio het precies gaat als we bijvoorbeeld ergens het aantal 65-plussers of het

aantal inwoners willen bekijken. Die regio's zullen immers altijd dezelfde zijn.

Bovendien is het een dynamisch model, dat het mogelijk maakt niet alleen rekening te houden met bijvoorbeeld het aantal kinderen in een bepaalde regio, maar ook met waar de mensen uit de regio gaan werken of winkelen. In het voorbeeld van mevrouw van Kessel zou dan bijvoorbeeld kunnen blijken dat de mensen uit Lier veeleer kinderopvang zoeken op de plaats waar ze werken dan in hun eigen omgeving, en zou het kunnen dat we de programmatie in Mechelen moeten aanpassen omdat blijkt dat veel mensen uit Lier in het Mechelse werken en daar kinderopvang vragen. Dat betekent echter nog niet dat een moeder uit Lier haar kind in Mechelen naar de kinderopvang moet brengen, maar we zullen tenminste in kaart kunnen brengen wat de cliënten, in dit geval de ouders, zelf willen. Dat is de bedoeling.

Dit decreet biedt de sector dus een veel grotere transparantie in de programmatie. De regels zullen bekend zijn. Het is geenszins de bedoeling dat de cliënten dan voor die regio moeten kiezen : de keuzevrijheid blijft.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw de minister, ik geef graag een voorbeeld uit de praktijk. Ik heb me gedurende tien jaar ingespannen om in mijn gemeente Maldegem een erkend en gesubsidieerd kinderopvangcentrum te krijgen. Dat het zo lang duurde, was het gevolg van de omschrijving van regio's die Kind en Gezin intern hanteert, terecht, gezien het toenmalige budget. Het officiële argument om dat centrum te weigeren aan Maldegem, nochtans op 35 kilometer van Gent gelegen, was dat er te veel kinderopvangcentra waren in de omschrijving Gent. Vier jaar geleden is het ten slotte toch gelukt.

Daarom mogen de zorgregio's niet te groot zijn. Als ik de kaart bekijk, dan zie ik dat door de toevoeging van Maldegem en Knesselare bij de Brugse regio en de opdeling van het Meetjesland in drie zones, de zorgregio Brugge in oppervlakte de grootste van het land wordt, samen met Leuven. Ik vind dat die regio veel te groot wordt, met alle gevolgen van dien. Er is in de regio van het Meetjesland jarenlang gewerkt aan het samenbrengen van mensen, aan het creëren van een eigen identiteit, aan het op elkaar inspelen in het kader van de gehandicaptenzorg, de ziekenhuisvoorzieningen, de rustoordproblematiek. Het welzijnsoverleg in het Meetjesland heeft zeer goed gewerkt. Welnu, door

De Roo

die indeling maakt u de bestaande samenwerkingsverbanden kapot. Het zal ertoe leiden dat die regio op het vlak van welzijnsoverleg niet langer bestaat. Er worden twee gemeenten bij Brugge gevoegd, er blijven vier van de elf gemeenten over en de rest wordt bij Gent gevoegd. Bestaande samenwerkingsverbanden zullen uiteraard in een andere richting geleid moeten worden, met alle gevolgen van dien.

Mevrouw de minister, het amendement van onze fractie laat u perfect toe om die indeling nog eens opnieuw te bekijken. U krijgt de machtiging om via een besluit te bepalen waar de regio's worden afgebakend. Mij doet het persoonlijk bijzonder veel pijn dat de regio van het Meetjesland in drie stukken wordt uiteengetrokken.

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de minister, ik wil even ingaan op het voorbeeld dat u gaf inzake de regio-indeling, met name over de kinderopvang. Wie zegt echter dat iemand kinderopvang wil in de buurt waar hij woont ? Misschien wil die persoon inderdaad dat er kinderopvang is in de werkomgeving. Hetzelfde voorbeeld werd gegeven in de hoorzitting voor de planning van de ouderenvoorzieningen. Gaat u ervan uit dat ouderen dichtbij huis willen worden opgenomen, of in de buurt waar hun kinderen wonen ? Ik ben zelf afkomstig uit Limburg en woon nu in Antwerpen, en zou dus mijn ouders opgevangen willen zien in het Antwerpse.

Dit geeft aan dat de indeling in zorgregio's geen absoluut instrument is voor uw structuurplanning. U geeft trouwens zelf een voorbeeld dat duidelijk aantoonst dat die indeling niet als dusdanig kan worden gebruikt.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw van Kessel, dit model kan geen rekening houden met alle individuele gevallen. Nu is het zo dat, via een soms te statische programmatie, per regio wordt nagegaan hoeveel 65-plussers er zijn. Op basis daarvan gaat men het aantal RVT-bedden definiëren. Het nieuwe model is flexibeler en geeft ons de mogelijkheid, bijvoorbeeld, inzake kinderopvang, rekening te houden met de plaats waar mensen gaan werken.

Men kan nagaan hoeveel mensen uit Lier in Antwerpen komen werken en op basis daarvan de pro-

grammatie van de kinderopvang gedeeltelijk corrigeren. Er wordt dus niet alleen rekening gehouden met het aantal kinderen tussen 3 en 12 jaar uit een bepaalde stad, maar ook met het aantal mensen met kinderen dat in die stad komt werken. Dit model maakt een realistischere programmatie mogelijk. Het is echter geen wondermiddel. Voor de ouderenvoorzieningen is dat iets moeilijker. Het model kan bijvoorbeeld moeilijker meten hoeveel mensen residentiële opvang zoeken in de buurt van hun kinderen. Er mag verwacht worden dat het hier om een cross-over gaat over het hele land en dat de 'stromen' elkaar opheffen.

Mevrouw Ingrid van Kessel : U probeert met dit ontwerp van decreet op een dwingende manier alle sectoren te overkoepelen, terwijl u zelf het voorbeeld geeft dat het voor de kinderopvang wel kan maar voor de ouderenvoorzieningen niet.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw van Kessel, u wilt het niet begrijpen.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ik kan het niet begrijpen, mevrouw de minister. U zegt in dit ontwerp van decreet niet wat u precies zult doen. De regering krijgt een grote volmacht. Dit parlement kan hier onmogelijk zijn vertrouwen aan geven. Dit gaat niet.

Minister Mieke Vogels : U wilt zelfs niet luisteren.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ik heb heel goed geluisterd in de commissie : ik heb alle besprekingen van a tot z bijgewoond. Het meest essentiële, het amendement zoals wij het zullen voorleggen, is de bijlage te corrigeren. Ik begrijp niet dat de liberalen zich met een kluitje in het riet hebben laten sturen met een paar amendementen, want het essentiële, de bijlage, zal niet veranderen.

Minister Mieke Vogels : U gooit weer alles op een hoop. Er zijn drie dingen. Er is een indeling in zorgregio's. Ofwel vertrek je vanuit een vraaggestuurd concept en zie je hoe de mensen zich bewegen. Dan ga je niet uit van de bestuurlijke realiteiten, die verschillend zijn, en ook niet van provinciegrenzen. Ofwel hou je dat vraaggestuurd model en ga je akkoord met professor Van Hecke, ofwel ga je er niet mee akkoord en werk je op basis van de bestuurlijke grenzen. We gaan uit van het model-Van Hecke, en dat is niet te amenderen. Dit is geen desavouering van wat er in het verleden is opgebouwd aan samenwerkingsverbanden over heel Vlaanderen, maar men moet toch ergens bepalen wat het wordt.

Vogels

Wat wel amendeerbaar is gebleken, bestaat uit twee delen, namelijk uit het element programmatie en het element samenwerking. Ook dat gooit u overhoop. Vandaag doen we permanent aan programmatie en bepalen we waar en hoeveel, evenals de intensiteit. We doen dit op basis van de natte vinger. Soms doen we het op basis van een bepaalde regio, dan weer op basis van een grotere regio of van overlappende regio's. Dat is totaal ondoorzichtig voor de welzijns- en de gezondheidssectoren. *(Opmerkingen van mevrouw Ingrid van Kessel)*

Nu dicteren we het ook ! Uw voorgangers hebben altijd gedictieerd welke de regio's waren waarbinnen de ouderenvoorzieningen en de kinderopvang werden gepland. Nu wordt dit transparant, want het Vlaams Parlement zal het goedgekeurd hebben. Noch ik, noch mijn opvolgers zullen à la tête du client regels kunnen verschuiven omdat het toevallig beter uitkomt. De transparantie wordt groter.

Ik kom tot de samenwerking. De Vlaamse regering kan inderdaad voorwaarden tot samenwerking bepalen, maar ook dat is niet nieuw. U doet alsof we de grote revolutie houden. De Vlaamse regering zal samenwerkingen kunnen regelen, maar dat doen we nu al permanent. De Vlaamse overheid bepaalt de regels waarbinnen scholen scholengemeenschappen kunnen vormen, de regels inzake samenwerking om erkend te worden als LOGO en de regels inzake samenwerking voor de SIT's om in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Dit ontwerp van decreet wijzigt daaraan niets. We voegen alleen een element toe en zeggen dat de Vlaamse regering regels kan bepalen inzake samenwerking binnen dit model van zorgregio's. Dat is het grote verschil met wat destijds bij de LOGO's is gebeurd. De Vlaamse regering heeft toen de regels inzake samenwerking bepaald maar de regio's niet afgebakend. Het gevolg was een zeer moeilijke start en ongelooflijke territoriumgevechten. Toen we anderhalf jaar geleden met het programma voor de borstkankerscreening moesten starten, was men er in een aantal regio's nog altijd niet uit hoe ze een LOGO zouden vormen.

Dit ontwerp van decreet zegt dat, als we nog eens regels inzake samenwerking opleggen, de territoriale aspecten ervan binnen dit decreet zullen vallen. Verplichten wij dan iedereen om samen te werken ? Neen. We zeggen alleen dat als men samenwerkt, het binnen vastgestelde regio's zal zijn. Dit doen we om te antwoorden op vragen die ik geen

tien, geen honderd maar duizend keer kreeg om orde in de chaos te scheppen.

Bovendien houden we rekening met wat bestaat. Daarom is in het decreet via een aantal amendementen en verduidelijkingen gezegd dat dit niet met terugwerkende kracht gebeurt. Er is geen machtsbevel dat iedereen binnen de zorgregio's moet samenwerken. De Vlaamse regering kan voor nieuwe regels bepalen wat de zorgregio's zijn. We zullen dat niet doen voor de bijzondere jeugdzorg als dat geen zin heeft. Het gaat hier over een regio-decreet betreffende gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Dit handelt zeker niet over de werkwinkels en evenmin over het feit dat de Vlaamse regering deze regels voor andere beleidsdomeinen kan gebruiken.

Het is de bedoeling orde te brengen in de chaos van de verschillende regionale overlegvormen. Die willen we nader tot elkaar brengen. De Vlaamse regering zal dat evenwel pas na overleg doen. Zodra het preventiedecreet ter stemming is voorgelegd, zal de afstemming van de uitvoeringsbesluiten op het decreet betreffende de zorgregio's pas geschieden na overleg met de LOGO's.

Last but not least wil ik ook benadrukken dat de regio-indeling, met betrekking tot de regels inzake samenwerking, pas tegen eind 2005 als subsidievoorwaarde zal gelden. Concreet betekent dit dat, wanneer we de eerstelijnsamenwerking definiëren, we de regio's zullen bepalen waarbinnen de SEL's zullen worden gevormd. Op het terrein zal men evenwel tijd krijgen tot 2005 vooraleer die regio-indeling als subsidievoorwaarde gehanteerd wordt. Het gaat hier dus helemaal niet om het van vandaag op morgen van hogerhand opleggen. Het is bijgevolg geen dictaat, wel integendeel. Het gaat hier om het bewerkstelligen van transparantie naar de toekomst toe, om het meer orde in de chaos brengen en om, op het vlak van programmatie, het duidelijk maken van de regio's waarmee de overheid rekening zal houden.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw de minister, voor mijn regio is net het omgekeerde het geval. In mijn regio heerst orde. Men werkt samen over elf gemeenten in het kader van het regionaal welzijns-overleg Meetjesland, het regionaal overleg gehandicaptenzorg, het steunpunt opbouwwerk, het intergemeentelijk samenwerkingsoverleg MISO, de werkgroep OCMW-overleg, enzovoort. Alle betreffende verantwoordelijken komen regelmatig samen. Daar heerst orde, maar nu brengt u chaos.

De Roo

U scheurt die regio in drie stukken uiteen zodanig dat alles daar in duigen valt. U bent daar verantwoordelijk voor !

Minister Mieke Vogels : Mijnheer de voorzitter, tot slot wil ik het nog even hebben over de provincies, omdat enkele sprekers daarnaar verwezen hebben. We hebben langdurig overleg gevoerd met de VVP. Die vereniging aanvaardt het vraaggestuurd model van professor Van Hecke. Zij aanvaardt ook het feit dat mensen geen rekening houden met provinciegrenzen in het kader van welzijn, zorg, onderwijs, enzovoort. De VVP vraagt ook rekening te houden met haar cruciale rol inzake de organisatie van de overlegtafel. Uiteraard moet dit niet geregeld worden in dit ontwerp van decreet, maar wel in dat betreffende de eerste lijn. De VVP heeft mij ook gezegd bereid te zijn om in haar schoot afspraken te maken voor de grensoverschrijdende zorgregio's om na te gaan welke provincie instaat voor de coördinatie : bijvoorbeeld niet Limburg én Vlaams-Brabant, maar één van beide. In die zin is het helemaal niet de bedoeling om hiermee de provincies buitenspel te zetten.

Zo erkennen we bijvoorbeeld de LOGO's, zonder dat er regio's omschreven waren. De provincies hadden decretaal geen enkele opdracht, maar het zijn wel de provincies die in een aantal gevallen de tafel hebben georganiseerd om een betere samenwerking na te streven. Ook wat dat betreft, is het probleem dankzij goed overleg opgelost. Blijkbaar is mevrouw daar niet van overtuigd.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, het is vaak door de provincies dat initiatieven al dan niet samenwerken.

Ik wil ook het verwijt van bepaalde fracties weerleggen als zouden wij enkel opkomen voor de Caritas-zuil. Dit is niet het geval, want in verschillende provincies – onder meer in Limburg, iets wat ik kan getuigen – wordt door iedereen samengewerkt. Er wordt hier door sommigen een achterhaalde visie van voor de oorlog gehanteerd.

Ik wil even verwijzen naar een aantal bestaande decreten die in de voorbije tien jaar aan een hervorming werden onderworpen. Denk maar aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg en het algemeen welzijnswerk, waarbij telkens op basis van inwonersaantallen toelagen werden verstrekt om

iets te organiseren. Daarbij werd de kans geboden op invulling op een eigen manier binnen de eigen provincie.

Het algemeen welzijnswerk was vroeger sterk gebaseerd op de gerechtelijke arrondissementen, omwille van de linken met justitie en het gevangeniswezen. U zei dat er vanaf 200.000 inwoners overal 2 erkenningen moeten zijn. Kan dit dan nu variëren ? Kunnen de regels worden veranderd, want zo niet zullen bepaalde provincies zeker in de problemen geraken. Heel wat decreten zijn immers gebaseerd op inwonersaantallen. Voor de CGG's is de basis 400.000 inwoners. Wordt de berekening gemaakt ? Zo ja, zullen alle decreten dan worden aangepast ?

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik herhaal dat de Vlaamse regering op het vlak van samenwerking gebruik kan maken van de zorgregio's. In het ontwerp van decreet staat duidelijk dat dit niet met terugwerkende kracht gebeurt. De bestaande samenwerkingsverbanden blijven dus geldig. Het ontwerp van decreet is toekomstgericht, geldt na overleg met de sector en als subsidiëeringsvoorwaarde ten vroegste in 2005. U ziet steeds opnieuw grote spoken. In essentie is het ontwerp van zorgregiodecreet toekomstgericht. Ik hoop dat de dynamiek, die stapsgewijs zal ontstaan, op termijn zal leiden tot het samenbrengen van steeds meer werkvormen en overlegtafels in de zorgregio's. Ik herhaal dat het ontwerp van decreet toekomstgericht is. U hoeft zich vandaag geen zorgen te maken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Als het ontwerp van decreet toekomstgericht is, had het beperkt kunnen blijven tot de essentie. Mevrouw van Kessel heeft daar reeds op gewezen. Ik vraag me bovendien af waarom de mogelijkheden worden opengelaten. De essentie is de eerstelijnszorg en de rest moet buiten beschouwing worden gelaten.

Een aantal punten werden aangehaald in de commissie, maar komen niet aan bod in het ontwerp van decreet. Zo bestaat in bepaalde regio's landsgrensoverschrijdend overleg. Ook die vorm van overleg moet worden bekeken.

Inzake de andere regioafbakeningen hadden we beter een andere oefening gemaakt in het licht van het beter bestuurlijk beleid. Eerst moeten alle regioafbakeningen van alle sectoren worden bekeken en daarna moet voor alle sectoren dezelfde regioafbakening worden genomen. U had beter gewacht op de afronding van het kerntakendebat zodat alles samen kon worden gedaan. Nu moet een ge-

Van Cleuvenbergen

meente of een OCMW voor welzijn onderhandelen volgens uw regelgeving, maar in verband met cultuur en met tewerkstelling moeten andere regio's en regels worden gehanteerd. Het zou van visie hebben getuigd als u het kerntakendebat had afgewacht. Dit ontwerp van decreet zal nieuwe hinder veroorzaken als er ooit een ander decreet komt.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° gezondheidsvoorziening : een organisatie die erkend is door de Vlaamse Gemeenschap en activiteiten uitoefent op het gebied van de zorgverstrekking, de gezondheidsopvoeding en de preventieve gezondheidszorg, bedoeld in artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, met uitzondering van de voorzieningen werkzaam op het vlak van de medisch verantwoorde sportbeoefening en met uitzondering van de centra voor leerlingenbegeleiding ;

2° welzijnsvoorziening : een organisatie die erkend is door de Vlaamse Gemeenschap en activiteiten uitoefent op het gebied van het gezin, het maatschappelijk welzijn, het onthaal en de integratie van inwijkelingen, de mindervaliden, de bejaarden, de jeugdbescherming en de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie, bedoeld in artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;

3° vrij beroep in de gezondheidszorg : een gezondheidszorgberoep zoals bepaald in het koninklijk besluit nr. 78 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (BS 14 november 1967), uitgeoefend in een niet erkende gezondheidsvoorziening, als natuurlijk persoon of als éénpersoonsvennootschap ;

4° programmatie : het resultaat van het vastleggen van het aantal, de spreiding en/of de zorgcapaciteit van een bepaald type van gezondheidsvoorziening, met uitzondering van de vrije beroepen in de gezondheidszorg, of van een bepaald type van welzijnsvoorziening, op basis van objectieve parameters en binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap ;

5° zorgregio : een geografisch omschreven gebied zoals bepaald in de bijlage bij dit decreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering kan regels inzake de samenwerking van en tussen gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen bepalen evenals de programmatie van deze voorzieningen.

Bij het bepalen van de regels inzake deze samenwerking en bij het bepalen van de programmatie hanteert de Vlaamse regering de indeling in zorgregio's zoals bepaald in de bijlage gevoegd bij dit decreet. De indeling bestaat uit meerdere niveaus, met een hiërarchische structuur die gekoppeld is aan natuurlijke invloedsferen.

De Vlaamse regering heeft hierbij ook oog voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gezondheidsvoorzieningen of welzijnsvoorzieningen voor de gebruiker. Hiertoe zorgt zij voor een optimale spreiding en kiest ze voor een zo laag mogelijk organisatieniveau.

Voorzitter

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt ter uitvoering van § 1, erkenningsnormen en/of programmatiecriteria en/of subsidievoorwaarden, per sector van de gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen en na overleg met de sector in kwestie.

De Vlaamse regering kan die normen, criteria en voorwaarden, of de toepassing ervan, gefaseerd in de tijd, per sector en na overleg met de sector in kwestie vastleggen.

Op dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

Amendement Nr. 15

voorgesteld door mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen na indiening van het verslag

Artikel 3

In paragraaf 1 het eerste lid vervangen door wat volgt :

“De Vlaamse regering kan regels bepalen om de samenwerking tussen gezondheidsvoorzieningen en tussen welzijnsvoorzieningen te stimuleren in de sectoren eerstelijnszorg en de programmatie van het aantal en de spreiding van deze voorzieningen bepalen.”.

Amendement Nr. 16

voorgesteld door mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen na indiening van het verslag

Artikel 3

In paragraaf 1 het tweede lid vervangen door wat volgt :

“Met het oog op het organiseren van deze samenwerking en het bepalen van de programmatie deelt de Vlaamse regering het grondgebied in, in zorgre-

gio's. Hierbij houdt ze rekening met de bestaande samenwerkingsverbanden en hun specifieke kenmerken en worden de provinciegrenzen gerespecteerd.”.

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, onze amendementen op artikel 3 laat de minister perfect toe om de regelindeling aan te passen bij ministerieel besluit. Het komt in ruime mate ook tegemoet aan het beter aanvaardbaar maken van het regiodecreet. In mijn regio waren alle afgevaardigden van de zorgsector, de politieke verantwoordelijken en de burgemeesters het, over de partijgrenzen heen, eens om te ageren tegen het ontwerp van decreet. Als de zorgregio van het Meetjesland echter wordt gerespecteerd, dan is het probleem van de baan. Ik herhaal dat dit amendement op artikel 3 de minister machtigt om aanpassingen te doen bij besluit.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Artikel 4

Voor de aangelegenheden, bedoeld in artikel 5, § 1, I, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, waar de bijzondere wet uitzonderingen voorziet op de principiële bevoegdheden van de gemeenschappen en waar door de federale overheid een organieke wetgeving werd uitgewerkt of waar de basisregels inzake programmatie en erkenning werden vastgesteld door de federale overheid, kan de Vlaamse regering, na overleg met de sector in kwestie, bijkomende programmatiecriteria en erkenningsnormen bepalen met betrekking tot programmatie en samenwerking.

De Vlaamse regering past in individuele gevallen de in het eerste lid vermelde criteria en normen toe die vastgesteld zijn door de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Voorzitter**Artikel 5**

De regels inzake samenwerking, bedoeld in artikel 3, en de bijkomende programmatiecriteria en erkenningsnormen met betrekking tot samenwerking, bedoeld in artikel 4, hebben uitsluitend betrekking op territoriale aspecten ervan.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van het hierna bepaalde.

De bevoegdheid van de Vlaamse regering met betrekking tot het bepalen van regels inzake de samenwerking bedoeld in artikel 3, § 1, met inbegrip van het bepalen van erkenningsnormen en/of programmatiecriteria en/of subsidievoorwaarden zoals bedoeld in artikel 3, § 2, treedt in werking op 1 januari 2006.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot het verlenen van voorrang in de commissie**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Denys bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik vraag hierbij om het voorstel van decreet van de heren Denys en Callens, mevrouw Guns en de heren Lachaert, Schepens en Van Aperen houdende het nemen van dringende maatregelen ter stimulering van de verwerking van dierlijke mest

(Stuk 1695) aan de agenda van de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening van morgen toe te voegen. Morgen wordt in die commissie het voorstel van decreet van de heren Van Looy, Matthijs, De Meyer, Kindermans en Laurys en mevrouw Gardeyn-Debever houdende wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, wat de 100%-verwerkingsplicht betreft (Stuk 1695) behandeld. Ons voorstel van decreet sluit daarbij aan. Het lijkt me dan ook logisch dat die morgen samen in de commissie worden behandeld.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik heb problemen met de techniek om dit voorstel van decreet te elfder ure nog aan de agenda van de commissievergadering toe te voegen. Ik vind dat een verkeerd gebruik van artikel 46 van het Reglement. Er is hier geen enkele hoogdringendheid. Morgen kan in de commissie perfect het uitstel van de behandeling van ons voorstel van decreet worden gevraagd. In het Reglement staat dat documenten tijdig ter beschikking moeten zijn van de leden. Dat wordt nu gecounterd door artikel 46 in te roepen.

De VLD heeft haar voorstel van decreet te laat ingediend. Nu gebruikt die partij het Reglement om dat goed te maken en een stemming meerderheid tegen minderheid uit te lokken. Op deze manier kunnen we als oppositie de teksten niet meer grondig bestuderen. Ik vind dit een afwending van de echte doelstelling van artikel 46, namelijk echte hoogdringendheid.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het is zeker niet mijn bedoeling om het voorstel van decreet van CD&V uit te stellen. Het is ook niet mijn bedoeling om hier een stemming meerderheid tegen minderheid uit te lokken. Ons voorstel van decreet was al een aantal weken klaar. Ik had niet gezien dat het voorstel van decreet van CD&V al was ingediend. Omdat het over hetzelfde onderwerp gaat, vraag ik de gelijktijdige behandeling. Het is niet mijn bedoeling om ons voorstel met hoogdringendheid te behandelen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, als ik het goed begrijp, wil de heer Denys een gelijktij-

Sannen

dige behandeling van de twee voorstellen van decreet. Ik vind dat een terechte vraag. Mevrouw Van Hecke zegt dat het voorstel van decreet van CD&V net zo goed met een week kan worden uitgesteld. Dat is een meer serene manier van handelen, dan morgen het voorstel van de VLD aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter : In het Reglement is een termijn van zeven dagen ingeschreven om Stukken te drukken en leden de kans te geven die in te studeren. Ik voel er niet veel voor om dat te schrappen.

Dit is een vrij belangrijk element in het voordeel van de parlementsleden. We mogen het niet zomaar overboord gooien. De heer Denys vraagt om de gezamenlijke behandeling van de beide voorstellen van decreet. Dat is een terechte bekommernis. Ik stel voor dat we ons niet beroepen op artikel 46, maar dat we de 7 dagen behouden. Het VLD-voorstel werd intussen gedrukt en rondgedeeld. Ik stel voor dat de bevoegde commissie de bespreking van de twee voorstellen van decreet samenvoegt, maar verdaagt naar volgende week.

De heer André Denys : Daartegen heb ik geen bezwaar.

De voorzitter : Dat moet nog officieel worden bevestigd in de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

De heer André Denys : Ik ga akkoord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik kan niet voor heel mijn fractie spreken, maar ik zal dit zeker verdedigen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7

– 1587 (2002-2003) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Meyer, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Voorzitter**Artikel 2**

Het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs type 7 wordt bekrachtigd.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

De ontwikkelingsdoelen opgenomen in het in artikel 2 bedoelde besluit kunnen vanaf het schooljaar 2009-2010 geëvalueerd worden. Vanaf deze evaluatie kan de evaluatie elke zes jaar herhaald worden. De Vlaamse regering legt de resultaten van deze evaluatie voor aan het Vlaams Parlement. Een herziening van de ontwikkelingsdoelen is mogelijk vanaf 1 september 2010.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Ann De Martelaer, de heren Dirk De Cock en Dany Vandenbossche, mevrouw Patricia Ceysens en mevrouw Sonja Becq houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft de openbaarheid van de vergaderingen – 1467 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van mevrouw De Martelaer, de heren De Cock en Vandenbossche, mevrouw Ceysens en mevrouw Becq houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft de openbaarheid van de vergaderingen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit voorstel van decreet brengt een aantal wijzigingen aan aan de organieke wet van 8 juli 1976 over de OCMW's, met name over de openbaarheid van de vergaderingen. De commissie voor Welzijn heeft dit voorstel van decreet tijdens drie vergaderingen behandeld en uiteindelijk goedgekeurd.

Het voorstel van decreet werd toegelicht door mevrouw De Martelaer, de hoofdindienster. Zij stelde dat het een vervolg was op het decreet van 5 juli 2002, dat ook al een wijziging was op de OCMW-wetgeving, maar het decreet bevatte nog onvolkomenheden. Het decreet trad in werking op 24 augustus 2002. Een omzendbrief van de ministers Vogels en Van Grembergen in december 2002 bracht geen definitieve oplossing voor de decretale onvolkomenheden.

Voor dit nieuwe voorstel van decreet werd het advies gevraagd van de VVSG. Dat advies hield een aantal amendementen in op de ingediende tekst. De amendementen werden dus opgenomen in het voorstel van decreet.

Uit de algemene bespreking kunnen we onthouden dat verschillende commissieleden vinden dat het OCMW nog wat onwennig staat tegenover de openbaarheid van bestuur. Wellicht traden daarvoor problemen op. Aan de andere kant werd duidelijk dat er geen stormloop was voor de vergaderingen van de OCMW's. De meeste OCMW's gingen pragmatisch te werk.

De minister antwoordde dat zij akkoord ging met het voorstel van decreet en met de amendementen van de VVSG.

Wat omvatten de drie belangrijkste artikelen van het voorstel van decreet ? In de eerste plaats geeft dit voorstel duidelijkheid in verband met de organisatie van de vergaderingen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Plaats, dag, tijdstip en agenda van de vergaderingen worden bekendgemaakt bij de publieke opinie op een welbepaalde en afgesproken manier. Voor nadere specificering kan het huishoudelijk reglement van elke OCMW worden gebruikt.

In een tweede artikel wordt ingegaan op de problemen bij de bijzondere comités. Via dit amendement wordt duidelijker gemaakt dat deze comités besloten kunnen vergaderen. Mevrouw De Lobel merk-

Van Cleuvenbergen

te daarbij wel op dat de openheid die werd werkstelligd door de ruime interpretatie van de eerste decreetstekst kansen gaf aan de oppositie als die partijen niet waren opgenomen in de OCMW's. Ze betreurde dan ook dat deze openheid in bepaalde gevallen werd afgeschaft.

In een derde artikel staat dat de bepalingen van dit voorstel ook van toepassing zijn op anderen, die omwille van hun ambt OCMW-vergaderingen kunnen bijwonen. Ik denk daarbij aan burgemeesters of schepenen die door hem kunnen worden afgevaardigd.

Het geamendeerde voorstel van decreet werd door de commissie aangenomen met tien stemmen bij één onthouding. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het klopt dat met ingang van 24 augustus 2002 de vergaderingen van de OCMW's openbaar zijn. Bij de voorafgaande besprekingen hebben de externe actoren zich vooral krampachtig verzet tegen deze openbaarheid. Nadat het decreet in werking is getreden, hebben we een aantal opmerkingen gekregen over de praktische uitwerking. Een aantal zaken werden daarna rechtgezet of verduidelijkt via een omzendbrief, andere worden door het aanvullende voorstel van decreet duidelijker omschreven.

Zoals verslaggeefster Van Cleuvenbergen daarnet heeft gezegd, gaat het over het feit waar en wanneer er wordt vergaderd en hoe een geïnteresseerde dit te weten kan komen. Er wordt ook bepaald welke OCMW-vergaderingen openbaar of juist niet openbaar zijn. In de praktijk is het zo dat de vergaderingen van de bijzondere comités niet openbaar zijn. Dat was vroeger ook al zo bij de behandeling van individuele dossiers. We hebben dit ook uitgebreid tot de bijeenkomsten van de vaste bureaus. In een derde stuk worden een aantal zaken geregeld met betrekking tot mogelijke belangenvermenging van aanwezigen op de vergaderingen.

We hopen dat door deze aanvullingen dit voorstel op punt staat. Toch wens ik nog even in te gaan op de begrippen 'openheid' en 'communicatie'. Beide zijn belangrijk bij de openbaarheid van bestuur.

De openbaarheid van bestuur en vergaderen laat de burger toe het beleid te volgen. Dat is nieuw. Vroeger legden veel OCMW's hun beleid vast achter gesloten deuren. Dat was bijvoorbeeld het geval in mijn eigen gemeente. Hun politiek was weinig transparant. Over asielzoekers wisten de burgers weinig of niets. De VZW die in de gemeente het asielbeleid ondersteunt en de asielzoekers opvangt, ging consequent naar de vergaderingen van het OCMW. Ze kwam daar te weten dat er op het vlak van de huisvesting heel wat problemen waren.

De vrijwilligers zijn zelf op zoek gegaan naar huisvesting in de gemeente. Ze hebben die ook gevonden. Zaak was nu hoe een regeling te vinden met het OCMW. We zijn dan ook heel blij dat we vorige week in de gemeenteraad de samenwerking met het socialeverhuurkantoor hebben kunnen laten goedkeuren. Dit is een onrechtstreeks gevolg van het feit dat de burgers bij de zaak betrokken werden en wisten wat het asielbeleid in de gemeente inhoudt.

Ik wil nu iets zeggen over communicatie in de context van de openbaarheid. Het is niet voldoende dat de deuren worden opengezet. Er moet ook aandacht worden besteed aan een aantal aspecten. Om geïnteresseerde mensen te bereiken, moet ervoor worden gezorgd dat mensen via mailings de agenda van het OCMW kunnen ontvangen en dat ze ook een samenvatting kunnen krijgen van wat er werd besproken. OCMW's zouden ook hoorzittingen kunnen organiseren over specifieke thema's.

Ik hoor vaak zeggen dat de mensen niet in rijen zullen aanschuiven, maar voor een OCMW moet het een uitdaging zijn om uit te zoeken hoe het kan uitgroeien tot een democratisch platform. Een OCMW moet daarvoor de beste instrumenten zoeken en uitwerken. Op die manier kunnen burgers zich betrokken voelen bij het beleid. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de oppositie apprecieert dat ze heeft mogen meewerken aan dit tweede voorstel van decreet. In verband met het eerste decreet dat op 5 juli 2002 werd gestemd, is een en ander niet zo vlot verlopen. Toen hebben we onze aarzeling geuit. Verschillende OCMW's hadden immers vragen over de gevolgen van de openheid. Die vragen hebben ze nog steeds. OCMW's vragen zich af hoeveel mensen er zullen komen en hoe ze daarmee moeten omgaan. Er zal een nieuwe stijl nodig zijn.

Becq

We willen de openbaarheid principieel steunen, omdat ze een goede stap kan zijn in het streven naar een open communicatie tussen het beleid en de burgers. We hebben wel moeten vaststellen dat er bij het eerste voorstel van decreet veel juridisch-technische vragen worden gesteld.

Op 5 juli 2002 werd het eerste decreet goedgekeurd in de plenaire vergadering, maar pas in december 2002 werden de OCMW's geïnformeerd via een omzendbrief en dat betreuren we. Dan pas wisten ze waar ze aan toe waren. Tot dat ogenblik waren aangewezen op improvisatie.

De openbaarheid zal met vallen en opstaan worden gerealiseerd. Toch zal ze ten goede komen aan het motiveren van beleidsbeslissingen. Communicatie met de burgers is zeker nodig, maar daarnaast is er ook communicatie nodig met de gemeenteraad. Communicatie in het algemeen heeft haar belang. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw De Martelaer, de heren De Cock en Vandenbossche, mevrouw Ceysens en mevrouw Becq houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft de openbaarheid van de vergaderingen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In artikel 29 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de wet van 5 augustus 1992, wordt het laatste lid vervangen door wat volgt :

"Plaats, dag, tijdstip en agenda van de vergaderingen van de raad worden ter kennis gebracht van het publiek door aanplakking aan de zetel van het centrum, binnen dezelfde termijnen als die vermeld in artikel 30, eerste lid, met betrekking tot de bijeenroeping van de raad. De pers en belangstellende inwoners van de gemeente worden, op hun verzoek en binnen een nog lopende termijn, op de hoogte gesteld van de agenda van de raad, eventueel tegen betaling van een vergoeding die niet meer mag bedragen dan de kostprijs. Die nog lopende termijn geldt niet voor de punten die aan de agenda worden toegevoegd na het verzenden van de oproeping overeenkomstig artikel 30."

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In artikel 35 van dezelfde wet wordt het tweede lid vervangen door de volgende leden :

"De bepalingen van de artikelen 30, 32, 33 en 34 zijn van toepassing op de vergaderingen van het vast bureau en van de bijzondere comités.

De bepalingen van artikel 31 zijn niet van toepassing op de vergaderingen van de bijzondere comités en de vergaderingen van het vast bureau."

– *Aangenomen.*

Artikel 4

In artikel 37 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "en de personen, die krachtens de wet de vergaderingen van de raad mogen bijwonen" geschrapt ;

2° een derde lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt :

Voorzitter

"De bovenstaande bepalingen zijn mede van toepassing op de burgemeester en de schepen die hem overeenkomstig artikel 26, § 1, vertegenwoordigt."

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.50 uur.*
